

A photograph of two men on a boat, both using binoculars to look out at the sea. The man in the foreground is wearing a tan jacket and a life vest with a name tag that says 'ULL'. The man in the background is wearing a green military-style uniform. The scene is set on a boat with various equipment visible, including a mast and a searchlight. The sky is overcast and the water is a deep blue.

Strategi for integreret grænseforvaltning i Danmark

September 2019

Strategi for integreret grænseforvaltning i Danmark

Udgivet af:

Justitsministeriet
Rigspolitiet
Forsvarsministeriet
Forsvarskommandoen
Skatteministeriet
Toldstyrelsen
Udlændinge- og Integrationsministeriet

JUSTITSMINISTERIET

FORSVARSMINISTERIET

Skatteministeriet

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

POLITI

FORSVARET

FORDI NOGET ER VÆRD AT KÆMPE FOR

**TOLD
STYRELSEN**

Indhold

1.0	Del I	
	Resumé	4
2.0	Indledning	5
2.1	Baggrund og formål	5
2.2	Den fælleseuropæiske firestrengede adgangskontrolmodel	6
2.3	Vision, mission og værdier	6
2.4	Juridisk grundlag og national kontekst	6
2.5	Involverede myndigheder og ansvarsområder	7
2.6	Overordnet nationalt situationsbillede	10
2.7	Tidsramme, monitorering og opdatering	10
2.8	Finansiering	11
3.0	Integreret grænseforvaltning – de 11 komponenter	11
3.1	Grænsekontrol	12
3.2	Eftersøgnings- og redningsoperationer	16
3.3	Risikoanalyse og nationalt situationsbillede	18
3.4	Samarbejde mellem medlemsstaterne koordineret af Frontex	20
3.5	Nationalt tværgående myndighedssamarbejde	22
3.6	Samarbejde med tredjelande	25
3.7	Tekniske og operationelle tiltag inden for Schengen-området	27
3.8	Tilbagevendelse af tredjelandsstatsborgere	29
3.9	Brug af ny og innovativ teknologi	31
3.10	Mekanismer for kvalitetskontrol	33
3.11	Solidaritetsmekanismer	35
4.0	Strategi – horisontale komponenter	37
4.1	Grundlæggende rettigheder	37
4.2	Uddannelse	39
4.3	Forskning og udvikling	40
5.0	Grønland og Færøerne	41
5.1	Juridisk grundlag	41
5.2	Mål	41
5.3	Aktuel situation	42

6.0	Del II	
	Strategisk handleplan for gennemførelse af strategien for integreret grænseforvaltning i Danmark _____	44
7.0	Del III	
	Bilag _____	49
	Bilag 1: Oversigt over godkendte grænseovergangssteder i Danmark, Færøerne og Grønland _____	49
	Bilag 2: Kort over godkendte grænseovergangssteder i Danmark. _____	51
	Bilag 3: Regler, retningslinjer og aftaler med relevans for grænseforvaltningen _____	52
	Bilag 4: Liste over tværgående myndighedsgrupper med særlig relevans for grænseforvaltningsområdet _____	58
	Bilag 5: Liste over tilbagetagelsesaftaler mellem Danmark og tredjelande, april 2019__	59

1.0 Del I

Resumé

Strategien for integreret grænseforvaltning i Danmark er udviklet af Justitsministeriet, Rigspolitiet, Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen, Skatteministeriet, Toldstyrelsen og Udlændinge- og Integrationsministeriet med bidrag fra andre relevante myndigheder. Strategien vedrører perioden 2019-2020.

Strategien er opbygget på baggrund af hovedelementerne i konceptet for europæisk integreret grænseforvaltning, som bl.a. beskrevet i bilag 6 til Kommissionens tredje statusrapport om gennemførelsen af den europæiske dagsorden for migration af den 14. marts 2018 og den fælleseuropæiske tekniske og operationelle strategi for integreret europæisk grænseforvaltning udarbejdet af Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex), som blev vedtaget af Frontex's bestyrelse den 27. marts 2019.

Hensigten med integreret europæisk grænseforvaltning er en effektiv forvaltning af passagen af de ydre grænser og at håndtere migrationsmæssige udfordringer og potentielle fremtidige trusler ved de ydre grænser og dermed bidrage til at imødegå alvorlig grænseoverskridende kriminalitet og sikre en høj grad af intern sikkerhed under fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder, samtidig med at den frie bevægelighed i EU opretholdes.

Den danske strategi indeholder de 11 komponenter for integreret grænseforvaltning, som er beskrevet i artikel 4 i Europa-Parlaments og Rådets forordning (EU) 2016/1624 om den europæisk grænse- og kystvagt mv. (grænse- og kystvagtforordningen) af 14. september 2016.

Komponenterne er henholdsvis grænsekontrol, eftersøgnings- og redningsoperationer, risikoanalyse, samarbejde mellem medlemsstaterne koordineret af Frontex, nationalt tværgående myndighedssamarbejde, samarbejde med tredjelande, tekniske og operationelle tiltag inden for Schengen-området, tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere, brug af ny og innovativ teknologi, mekanismer for kvalitetskontrol og solidaritetsmekanismer. Herudover er en række yderligere horizontale komponenter (grundlæggende rettigheder, uddannelse og forskning og udvikling) indarbejdet og beskrevet særskilt i strategien.

Strategien tager endvidere højde for de overordnede fælleseuropæiske målsætninger fastsat i den tekniske og operationelle strategi for integreret europæisk grænseforvaltning:

1. Mindsket sårbarhed ved de ydre grænser baseret på fuldstændigt situationsoverblik.
2. Sikre, sikrede og velfungerende ydre grænser for EU.
3. Opretholdelse af kompetencerne hos den europæiske grænse- og kystvagt.

I de følgende afsnit beskrives de mål og strategiske prioriteter, som Danmark på baggrund af den nationale situation og behov anser som grundlag for styrkelsen af en effektiv og koordineret integreret grænseforvaltning.

2.0 Indledning

Foto: Rebecca W. Knaack

2.1 Baggrund og formål

I henhold til grænse- og kystvagtforordningen er det pålagt medlemsstaternes nationale myndigheder med ansvar for grænseforvaltning at fastlægge nationale strategier for integreret grænseforvaltning (Integrated Border Management – IBM).

Den integrerede grænseforvaltningsstrategi har bl.a. til formål at imødegå de komplekse sikkerheds- og migrationsudfordringer, som EU står overfor, med henblik på at øge den indre sikkerhed, beskytte den frie bevægelighed og forhindre irregulær migration, grænseoverskridende kriminalitet og terrorhandlinger. Der er i den forbindelse behov for et tæt og koordineret samarbejde i grænseforvaltningen på både nationalt og EU-plan.

Danmarks nationale grænseforvaltningsstrategi sigter således mod at forbedre kvaliteten og effektiviteten af grænseforvaltningen gennem et veletableret samarbejde mellem de involverede myndigheder og aktører. På den baggrund bidrager strategien til at øge den indre sikkerhed i Danmark og i resten af Europa.

2.2 Den fælleseuropæiske firestrengede adgangskontrolmodel

Integreret grænseforvaltning i Danmark er baseret på den fælleseuropæiske firestrengede adgangskontrolmodel (4-tier Access Control Model), som omfatter foranstaltninger i tredjelande, herunder inden for rammerne af den fælles visumpolitik, foranstaltninger med tilgrænsende tredjelande, grænsekontrolforanstaltninger ved de ydre grænser, risikoanalyser og foranstaltninger inden for Schengen-området og tilbagesendelse.

Den danske firestrengede adgangskontrolmodel udmøntes via nærværende strategi.

2.3 Vision, mission og værdier

Vision

Den nationale integrerede grænseforvaltning bidrager til at øge den indre sikkerhed, offentlige orden, offentlige sundhed og fri bevægelighed samt forhindre irregulær migration både i Danmark og i EU, grænseoverskridende kriminalitet og terrorhandlinger.

Mission

Der gennemføres en effektiv, grundig, ensartet og koordineret grænseforvaltning med henblik på at øge den indre sikkerhed, offentlige orden, offentlige sundhed og fri bevægelighed samt forhindre irregulær migration i Danmark og EU, grænseoverskridende kriminalitet og terrorhandlinger.

Værdier

- Grænseforvaltningen skal bidrage til at beskytte Danmark og de danske borgere.
- Grænseforvaltningen skal bidrage til at sikre et højt sikkerhedsniveau i EU og forhindre irregulær migration.
- Grænseforvaltningen skal bygge på et tæt samarbejde mellem de nationale grænseforvaltningsmyndigheder og internationale samarbejdspartnere.
- Grænseforvaltningen skal baseres på fælles holdninger, mål og prioriteter.
- Grænseforvaltningen skal gennemføres i fuld respekt for de grundlæggende rettigheder.

2.4 Juridisk grundlag og national kontekst

Det overordnede grundlag for både den europæiske og de nationale grænseforvaltningsstrategier er grænse- og kystvagtforordningen, som bl.a. fastlægger de 11 komponenter, som strategien bygger på. Dertil kommer de tre horisontale komponenter, som er relevante for alle dele af strategien.

Der er i Danmark og på EU-plan en række gældende retsakter og samarbejdsaftaler mv., som regulerer grænseforvaltningsområdet og samarbejdet herom. De relevante retsakter og samarbejdsaftaler mv. er oplyst i bilag 3.

Danmark har fire EU-forbehold, herunder på området for retlige og indre anliggender (Retsforbeholdet). Retsforbeholdet betyder, at Danmark som udgangspunkt står uden for EU's samarbejde om grænsekontrol, udlændingepolitik, civilret, strafferet og politi. Undtagelser hertil er Schengen-samarbejdet, hvor Danmark har en særlig ordning, samarbejdet om visumregler, som Danmark deltager fuldt ud i, samt de områder, hvor Danmark deltager på baggrund af sær aftaler mv. f.eks. samarbejdsaftaler om Europol.

Den særlige ordning for Schengen-samarbejdet betyder, at Danmark i medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til TEUF, ikke deltager i vedtagelsen af EU-retsakter på Schengen-området, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

Den såkaldte Schengen-mekanisme i protokollen indebærer imidlertid, at Danmark inden seks måneder efter, at Rådet har truffet foranstaltning om sådan en retsakt til udbygning af Schengen-reglerne, træffer afgørelse om, hvorvidt Danmark vil gennemføre den i sin nationale lovgivning, jf. artikel 4 i protokollen.

Færøerne og Grønland indgår i rigsfællesskabet og er dele af det danske rige. På grund af områdernes særlige nationale, historiske og geografiske forhold har de en udvidet grad af selvstyre. Derudover er der særlige vejrmæssige og infrastrukturelle forhold, som har indflydelse på udførelsen af grænseforvaltning i Færøerne og Grønland. Den særlige situation, der gælder for Færøerne og Grønland, behandles særskilt i kapitel 5.

2.5 Involverede myndigheder og ansvarsområder

I forbindelse med udarbejdelse af strategien for integreret grænseforvaltning i Danmark er der etableret en permanent tværgående styregruppe under koordination af Justitsministeriet med repræsentanter på strategisk ledelsesniveau fra alle relevante myndigheder, som har ansvaret for implementering af strategien og det tværgående myndighedssamarbejde. Der er ligeledes nedsat en permanent projektgruppe under koordination af Justitsministeriet med repræsentanter fra alle relevante myndigheder. Projektgruppen har ansvaret for udarbejdelse og revision af strategien og opfølgning på den handleplan, der skal medvirke til at implementere de strategiske mål i strategien.

Øvrige relevante tværgående myndighedsgrupper med særlig relevans for grænseforvaltningsområdet er oplistet i bilag 4.

JUSTITS MINISTERIET

Justitsministeriet

Justitsministeriet varetager opgaver vedrørende det samlede justitsvæsen, herunder politi- og anklagemyndighed, retsvæsen og kriminalforsorg.

Justitsministeriet er overordnet ansvarligt for udarbejdelsen af den nationale strategi for en integreret grænseforvaltning med en primært koordinerende rolle.

POLITI

Politiet

Politiet hører i Danmark under Justitsministeriet og er overordnet organiseret med Rigspolitiet, 12 politikredse samt Færøerne og Grønland, der hver udgør en politikreds. Der er pr. august 2019 ca. 16.900 ansatte i politiet, heraf ca. 11.200 polititjenestemænd og ca. 200 politikadetter.

Rigspolitiet er hovedansvarlig for operationaliseringen af den integrerede grænseforvaltningsstrategi. Rigspolitiet varetager i den forbindelse den politifaglige styrelsesrolle på udlændinge- og grænsekontrolområdet, mens politikredse varetager de operative driftsopgaver.

Rigspolitiets opgaver på udlændinge- og grænsekontrolområdet omfatter bl.a. tilrettelæggelse af personkontrollen ved Danmarks ydre Schengen-grænser og tilsynet med politikredsenes udførelse af kontrollen, varetagelse af rollen som nationalt kontaktpunkt i forhold til Frontex, samt tilrettelæggelse af de overordnede retningslinjer for gennemførelsen af tvangsmæssige udsendelser og tilsyn med politikredsenes arbejde i den forbindelse. Rigspolitiet har endvidere ansvaret for det internationale politisamarbejde i regi af bl.a. Europol og Interpol samt politiets bidrag til international kapacitetsopbygning.

Politiets Efterretningstjeneste

Politiets Efterretningstjeneste er ansvarlig for at forhindre terrorhandlinger herunder efterforskning af sager.

Politiets Efterretningstjeneste indgår i et tæt samarbejde med Rigspolitiet og politikredse, der beskæftiger sig med grænsekontrol med det formål at sikre det nødvendige overblik og opmærksomhed på trusler mod den interne sikkerhed, herunder terrorhandlinger. De polititjenestemænd og specialuddannede civile medarbejdere, der udfører ind- og udrejsekontrol, er trænet i at foretage risikovurderinger af udenlandske terrorister.

Politiets Efterretningstjeneste indgår også i et tæt samarbejde med Udlændingestyrelsen og har en forbindelsesofficer, der er med til at sikre et velfungerende samarbejde.

Forsvaret

Forsvaret bidrager til at fremme fred og sikkerhed både nationalt og internationalt. Forsvarets nationale opgaver spænder vidt og omfatter både opgaver i relation til fred og sikkerhed i hele rigsfællesskabet samt mange forskellige former for støtte til det civile samfund. Således er Forsvaret ansvarlig for grænseovervågningen af de ydre grænser til søs.

Forsvarets bidrag til overvågningen af de ydre grænser til søs, herunder Forsvarets støtte til politiets grænsekontrol, sker i forbindelse med varetagelsen af Forsvarets øvrige opgaver, såsom gennem Forsvarets hævvelse af suveræniteten i og overvågning af rigsfællesskabets territorialfarvand.

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsministeriet har det overordnede ansvar for lovgivning på grænsekontrol- og visumområdet, herunder forhandling af EU-retsakter og gennemførelse heraf i national lovgivning.

Udlændinge- og Integrationsministeriet er desuden ressortansvarlig for udlændingelovens regler om udsendelse og overordnet ansvarlig for Schengen-evalueringen, hvor Danmark løbende skal

fremsende statusrapporter for arbejdet med implementeringen af vores handleplan som opfølgning på de henstillinger, som Danmark modtaget i forbindelse med Schengen-evalueringer.

Herudover er Udlændinge- og Integrationsministeriet national ansvarlig myndighed for administrationen af grænse- og visuminstrumentet under Fonden for Intern Sikkerhed (ISF) i EU.

UDLÆNDINGESTYRELSEN

Udlændingestyrelsen

Udlændingestyrelsen hører under Udlændinge- og Integrationsministeriet. Udlændingestyrelsen varetager bl.a. opgaver i relation til visumudstedelse, hvor styrelsen i samarbejde med Udenrigsministeriet og de danske repræsentationer i udlandet forestår behandlingen af ansøgninger om visum til brug for besøg i Danmark, herunder udstedelse af Schengen-visum. Desuden behandler Udlændingestyrelsen ansøgninger om asyl, herunder træffer 1. instansafgørelser om tilbagesendelse, der kan påklages til enten Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet.

Toldstyrelsen

Toldstyrelsen har til opgave at sikre nem og enkel angivelse af korrekt told og effektiv forvaltning af EU's regelsæt for import og eksport af varer fra og til tredjelande. Det er samtidig styrelsens ansvar, at der opretholdes en stærk toldkontrol, og at det danske samfund beskyttes mod indførsel af illegale varer.

Toldstyrelsen håndhæver herudover EU-reglerne om toldmyndighedernes risikostyring og indsats i forbindelse med sikkerhed og sikring. Disse regler indfører en række foranstaltninger til skærpelse af sikkerheden for varer, der føres ind i eller ud af EU's toldområde. Foranstaltningerne medfører en hurtigere og mere målrettet toldkontrol og består bl.a. i analyse og elektronisk udveksling af informationer om risici mellem toldmyndighederne i EU og mellem disse og Europa-Kommissionen inden for en fælles ramme for risikoforvaltning.

Med hjemmel i toldloven og toldbehandlingsbekendtgørelsen fører Toldstyrelsen kontrol med, at de transportmidler og rejsende, der ankommer til eller afgår fra det danske toldområde, ikke medbringer varer, der i henhold til lovgivningen ikke må indføres eller udføres i/fra Danmark eller EU.

Toldstyrelsen er en del af Skatteforvaltningen, som hører under Skatteministeriet. Der er over ca. 750 ansatte i Toldstyrelsen fordelt på enheder på tværs af landet, herunder især i havne, lufthavne og ved den indre landegrænse til Tyskland.

Skattestyrelsen

Skattestyrelsen sikrer, at borgere og virksomheder betaler korrekte skatter og afgifter til tiden. Endvidere sikrer Skattestyrelsen høj regelefterlevelse og målrettet bekæmpelse af svindel og skatteøkonomisk kriminalitet. Skattestyrelsen prioriterer kerneopgaven ud fra risiko og væsentlighed og arbejder for enkle og effektive løsninger i alle faser af skatteafregningen.

Skattestyrelsen medvirker bl.a. til at identificere mulige ofre for menneskehandel til tvangsarbejde, herunder til identifikation af bagmænd ud fra indsamling og strukturering af de oplysninger, som Skattestyrelsen f.eks. modtager i forbindelse med jævnlige kontrolbesøg. Skattestyrelsen bistår politiet med opgørelse af bagmandens økonomiske fortjeneste, der efterfølgende danner grundlag for en eventuel skatteansættelse og samarbejde med andre myndigheder. Skattestyrelsen er en del af Skatteforvaltningen, som hører under Skatteministeriet.

2.6 Overordnet nationalt situationsbillede

Danmarks ydre grænser består af sø- og luftgrænser. Danmark har ingen ydre landegrænser, idet landegrænsen til Tyskland med en udstrækning på 68 km og Øresundsforbindelsen til Sverige i Schengen-sammenhæng anses som indre grænser. Den samlede danske kystlinje udgør ca. 8.750 km. De danske farvande, inklusiv den eksklusive økonomiske zone, grænser op til engelsk, norsk, polsk, svensk og tysk farvand.

Ind- og udrejse af Danmark, Færøerne og Grønland må kun finde sted ved grænseovergangssteder (havne og lufthavne/flyvepladser), der er godkendt af Udlændinge- og Integrationsministeriet. En oversigt over godkendte grænseovergangssteder fremgår af bilag 1.

I alt 105 havne samt 24 lufthavne og flyvepladser i Danmark er pr. 21. august 2019 godkendt som grænseovergangssteder. Ind- og udrejsekontrollen gennemføres derfor som udgangspunkt på de godkendte havne og lufthavne/flyvepladser, mens grænseovervågningen udføres af kyststrækningen mellem grænseovergangsstederne og på den ydre søgrænse.

I Danmark er størstedelen af trafikken over de ydre grænser samlet i de to største lufthavne i København og Billund, hvoraf Københavns Lufthavn står for langt størstedelen af non-Schengen-trafikken til og fra Danmark.

Danmarks geografiske placering og den generelle lave risiko for irregulær migration over de ydre grænser medfører, at de danske myndigheder har særligt fokus på ind- og udrejsekontrollen af personer via de danske lufthavne. De mest relevante risici ved Danmarks ydre grænser er derfor tæt knyttet til det stigende antal rejsende i lufthavnene, herunder især risikoen for misbrug af dokumenter og lovlige indrejsekanaler. Den udførte kontinuerlige grænseovervågning af de ydre grænser til søs viser, at situationen ved de danske søgrænser er stabil, og risikoen for irregulær migration via søgrænserne betragtes som lav.

Danmark kan hovedsageligt betragtes som et destinations- og transitland, hvorfor de danske myndigheder har fokus på at bekæmpe og kortlægge sekundære migrationsstrømme.

Danmark genindførte den 4. januar 2016 midlertidig grænsekontrol ved den indre lande- og søgrænse mod Tyskland. Kontrollen gennemføres under ledelse af politiet med støtte fra Hjemmeværnet og Forsvaret.

2.7 Tidsramme, monitorering og opdatering

Denne nationale strategi for integreret grænseforvaltning strategi vedrører perioden 2019-2020.

Strategien opdateres og revideres i forbindelse med EU's næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027 og på baggrund af resultaterne af Europa-Kommissionens planlagte evaluering af de nationale IBM-strategier i 2019/2020. Strategien kan dog revideres tidligere, hvis det er nødvendigt.

Der vil i regi af den nationale styre- og projektgruppe for integreret grænseforvaltning endvidere blive gennemført en årlig opfølgning på strategien i forbindelse med implementeringen af den handleplan, der knytter sig til strategien.

2.8 Finansiering

Udgifter i forbindelse med udførelsen af de strategiske prioriteter, som er særskilt forankret i denne nationale strategi for integreret grænseforvaltning afholdes inden for de involverede myndigheders eksisterende økonomiske rammer.

3.0 Integreret grænseforvaltning – de 11 komponenter

Foto: Rigspoliets kommunikationsafdeling

3.1 Grænsekontrol

"Grænsekontrol, herunder foranstaltninger til lettelse af legitim grænsepassage og, hvor det er relevant, foranstaltninger vedrørende forebyggelse og opdagelse af grænseoverskridende kriminalitet såsom smugling af migranter, menneskehandel og terrorisme, samt foranstaltninger vedrørende viderehenvielse af personer, som har behov for eller ønsker at ansøge om international beskyttelse."¹

Mål

Danmark udfører en effektiv, ensartet og grundig kontrol og overvågning af de ydre grænser, som bidrager til borgernes tryghed og medlemsstaternes indre sikkerhed, offentlige orden og offentlige sundhed.

En integreret grænseforvaltning med en aktiv og helhedsorienteret deltagelse af myndighederne er et afgørende redskab for at bekæmpe og opdage irregulær migration og grænseoverskridende kriminalitet.

¹ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra a)

Myndighedernes analysebaserede tilgang til forvaltningen af Danmarks ydre grænser sikrer, at hensynet til bekæmpelse af ulovlig indvandring og grænseoverskridende kriminalitet tilgodeses samtidig med, at der træffes de nødvendige foranstaltninger til at undgå urimelig lang ventetid i forbindelse med ind- og udrejsekontrollen.

Danmark arbejder derfor for at effektivisere grænsekontrollen samtidig med, at den udføres ensartet og grundigt. I den forbindelse har de danske myndigheder fokus på innovation og udvikling af nye værktøjer og systemer samt effektiv udnyttelse af personaleressourcer, som eksempelvis implementering af ABC e-gates og mobilt grænsekontroludstyr og ansættelse af specialuddannede civile medarbejdere til den indledende ind- og udrejsekontrol.

Der sættes således et fornyet og øget fokus på at styrke grænseovervågningen i Danmark og sammenhængskraften mellem myndighedernes opgavevaretagelse på området.

Aktuel situation

Grænseovervågning til søs

I Danmark udføres grænseovervågning til søs som del af Forsvarets støtte til politiet i forbindelse med varetagelsen af Forsvarets øvrige opgaver.

Forsvaret opbygger og vedligeholder kontinuerligt et maritimt situationsbillede tilpasset den aktuelle trusselvurdering. Billedet dannes på baggrund af oplysninger fra bl.a. Forsvarets kystudkigsstationer, radarinstallationer, elektroniske meldesystemer, patruljefartøjer og flyvende enheder samt Marinehjemmeværnets enheder.

Det maritime situationsbillede benyttes som grundlag for Forsvarets overvågning af de ydre grænser til søs. Overvågningen har til formål at sikre, at udefrakommende fartøjer ikke via de ydre grænser til søs opnår udetekteret adgang til dansk territorium. Konstaterer Forsvaret i den forbindelse forhold, der kræver politimæssig indgriben, rettes der straks henvendelse til politiet i overensstemmelse med retningslinjerne for samarbejdet mellem Rigspolitiet og Forsvarskommandoen. Er der nærliggende fare for, at indgrebets øjemed ellers vil forspildes, kan Forsvarets enheder uden at afvente politiets instrukser foretage de nødvendige handlinger. Forsvaret skal herefter hurtigst muligt kontakte politiet.

Forsvarets støtte til politiet i relation til grænseovervågning sker med særlig opmærksomhed på bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet og ulovlig migration via søvejen. Overvågningen bliver intensiveret og om nødvendigt styrket med ekstra ressourcer, såfremt en konkret trusselvurdering tilsiger det.

Forsvarets overvågning af dansk søterritorium og koordinerede indsats med politiet bidrager sammen med Forsvarets øvrige nationale maritime aktiviteter og øvelser samt politiets almindelige patruljering til lands til, at den fornødne overvågning af kyststrækningerne mellem grænseovergangsstederne opretholdes.

Den overordnede koordination af myndighedernes tværgående opgavevaretagelse for så vidt angår grænseovervågning indgår som en del af driften af det nationale koordinationscenter og opretholdelsen af det overordnede nationale situationsbillede. Der henvises endvidere til kapitel 3.5 om nationalt tværgående myndighedssamarbejde.

Grænseovervågning af luftgrænserne

Lufthavne i Danmark ejes primært af privatejede virksomheder, hvor lufthavnsoperatørerne sammen med private sikkerhedsfirmaer er ansvarlige for sikring af lufthavnen, adgangskontrol ved områder klassificeret som sikkerhedsbegrænsede områder (Security Restricted Areas) samt overvågning og patruljering af lufthavnens perimetre. Alle lufthavnsperimetre er afgrænset af hegn og/eller videoovervågning, mens større internationale lufthavne også har indført manuel eller elektronisk adgangskontrol til de sikkerhedsbegrænsede områder.

Under hensyntagen til den lokale situation er hver lufthavnsoperatør ansvarlig for at udarbejde operationelle retningslinjer, herunder også for situationer der kræver politiets tilstedeværelse.

Ind- og udrejsekontrol af personer

Ind- og udrejsekontrol af personer udføres af politiet som en del af politiets opgavevaretagelse. Dette forudsætter et tæt, gensidigt, formaliseret og forpligtende samarbejde mellem Rigspolitiet, som den overordnede og retningsgivende instans, og politikredsene, der varetager den konkrete ind- og udrejsekontrol.

Politiet sikrer, at organiseringen af grænsekontrollen sker på en sådan måde, at hensynet til bekæmpelse af ulovlig indvandring og grænseoverskridende kriminalitet tilgodeses, samtidig med at der træffes de nødvendige foranstaltninger til at undgå urimelig lang ventetid i forbindelse med ind- og udrejsekontrollen.

Politiet arbejder efterretnings- og analysebaseret med det formål, at de tilstedeværende ressourcer dimensioneres og anvendes med udgangspunkt i den aktuelle situation, passager- og destinationsprofiler, belastningsniveau og den konkrete trusselvurdering.

I Danmark udfører særligt uddannede medarbejdere ind- og udrejsekontrollen af personer i lufthavne og havne. Kontrollen af personers ind- og udførsel af varer udføres af Toldstyrelsen, ligesom styrelsen også gennemfører kontrol af personers kontantbeløb, der indrejser eller udrejser af Danmark.

For en effektiv og systematisk kontrol af personer, der krydser den ydre grænser, har politiet implementeret en applikation (POLKON), som gør det muligt at fortage ét samlet opslag i Schengen-informationssystemet, Interpols database for stjålne og forsvundne rejsedokumenter (SLTD-database) og database over efterlyste personer (Nominals-database), og nationale databaser i forbindelse med gennemførelsen af grænsekontrollen. Til understøttelse heraf er der udarbejdet retningslinjer for effektiv kommunikation mellem grænseovergangsstedet og det nationale SI-RENE-bureau.

Kontrollen af Danmarks ydre grænser styrkes yderligere ved en forudgående administrativ kontrol af alle personer, der ind- eller udrejser over den ydre grænse. Der er i den forbindelse implementeret en automatiseret løsning for den forudgående kontrol af flypassagerer via POLPAX (politiets system til håndtering af passageroplysninger), så kontrollen og brugen af ressourcer bliver mere

hensigtsmæssig. Via SafeSeaNet forhåndskontrollerer politiet ligeledes besætnings- og passagerlister på skibstrafik, der anløber de danske havne.

Politiet samarbejder tæt med relevante nationale myndigheder, herunder Toldstyrelsen og Forsvarskommandoen, og internationale samarbejdspartnere for at forebygge og bekæmpe ulovlig indvandring, menneskesmugling, menneskehandel og anden grænseoverskridende kriminalitet.

Danmark sikrer, at alle havne og lufthavne, der er godkendt som grænseovergangssted, overholder Schengen-reglerne, herunder fastsættes bl.a. i grænseovergangsstedernes godkendelsesskrivelser de nærmere betingelser for samarbejdet med politiet om udførelsen af grænsekontrol. Rigspolitiet fører i den forbindelse tilsyn med, at de angivne betingelser for at opretholde en godkendelse som grænseovergangssted overholdes, og der indføres effektive værktøjer for at sikre, at Rigspolitiets anvisninger efterleves.

Danmark arbejder på at reducere antallet af godkendte grænseovergangssteder, så det afspejler det egentlige behov for godkendte grænseovergangssteder. Dette gennemføres bl.a. ved at kortlægge mængden og typen af trafik på de enkelte grænseovergangssteder, og ved at tilbagekalde godkendelsen af havne og lufthavne, som ikke bliver brugt til non-Schengen-trafik, eller hvor mængden og typen af trafik er yderst begrænset.

Foranstaltninger vedrørende personer, som har behov for eller ønsker at ansøge om international beskyttelse

Danmark sikrer, at personer, som har behov for eller ønsker at ansøge om international beskyttelse, behandles i fuld overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Politiet har ansvaret for den indledende registrering af asylansøgere og den efterfølgende overdragelse af sagerne til udlændingemyndighederne, som træffer den endelige afgørelse. Andre myndigheder, som kommer i kontakt med personer, som ønsker at ansøge om asyl, henviser personerne til politiet. Rigspolitiet sikrer i samarbejde med udlændingemyndighederne, at der er effektive og opdaterede procedurer for viderehenvielse af personer, som har behov for eller ønsker at ansøge om international beskyttelse på Danmarks grænser.

Strategiske prioriteter

1. Danmark sikrer og reviderer efter behov retsgrundlaget for myndighedernes opgavevaretagelse på grænseforvaltningsområdet.
2. Politiet udvikler og implementerer en effektiv og understøttende 2. linjefunktion i alle landets politikredse.
3. Danmark indfører effektive værktøjer for at sikre, at de angivne betingelser for at opretholde en godkendelse som grænseovergangssted overholdes.
4. Danmark arbejder på at reducere antallet af godkendte grænseovergangssteder, så det afspejler det egentlige behov for godkendte grænseovergangssteder.

3.2 Eftersøgnings- og redningsoperationer

Foto: Forsvarskommandoen

"Eftersøgnings- og redningsoperationer for personer i havsnød, der er indledt og udført i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 656/2014 og med folkeretten, og der finder sted i situationer, der kan forekomme i forbindelse med grænseovervågningsoperationer til søs."²

Mål

Visionen for den danske eftersøgnings- og redningstjeneste er at redde alle nødstedte mennesker i havet gennem kvantitative, kvalitative og teknologisk avancerede enheder indsat i en effektiv kommandostruktur.

Aktuel situation

Forsvarsministeriet har ansvaret for eftersøgnings- og redningsoperationer til søs i Danmark i tæt samarbejde med andre relevante myndigheder. Samarbejdet mellem disse myndigheder er formaliseret i Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd, hvor Forsvarsministeriet har formandsposten. Det operative ansvar er delegeret til Forsvarskommandoen.

Det er Forsvarets ansvar at udføre visse kystvagtsopgaver. Forsvarets skibe, fly og helikoptere er derfor de primære udførende enheder i eftersøgnings- og redningstjenesten. Eftersøgnings- og redningstjenesten udført af Forsvaret understøttes af Marinehjemmeværnet, skibe fra andre

² Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra b)

offentlige myndigheder og frivillige foreninger. Forsvarets Joint Operations Center og Joint Rescue Coordination Centre Denmark (JRCC DK) er samplaceret og leder alle eftersøgnings- og redningsoperationer ud fra et fælles maritimt situationsbillede.

Alle enheder uddannes efter de højeste internationale træningsstandarder til at udføre eftersøgnings- og redningsoperationer med moderne og avanceret udstyr. Forsvarets fly og skibe er derfor i stand til at deltage i eftersøgnings- og redningsoperationer, da det er en del af deres normale opgaveportefølje, ligesom alle enheder uden varsel kan varetage opgaven som on-scene koordinator under en redningsoperation.

I Grønland har det lokale politi ansvaret for kystnære eftersøgnings- og redningsoperationer, mens Forsvaret har ansvaret for eftersøgnings- og redningsoperationer til havs. Arktisk Kommando har etableret den samme struktur som i Danmark med et operationscenter og et Joint Rescue Coordination Centre. På Færøerne henhører ansvaret for eftersøgnings- og redningsoperationer under det færøske selvstyre.

Strategiske prioriteter

5. Det sikres, at eftersøgnings- og redningsberedskabet til stadighed lever op til mål- og resultatkrav opstillet af Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd.

3.3 Risikoanalyse og nationalt situationsbillede

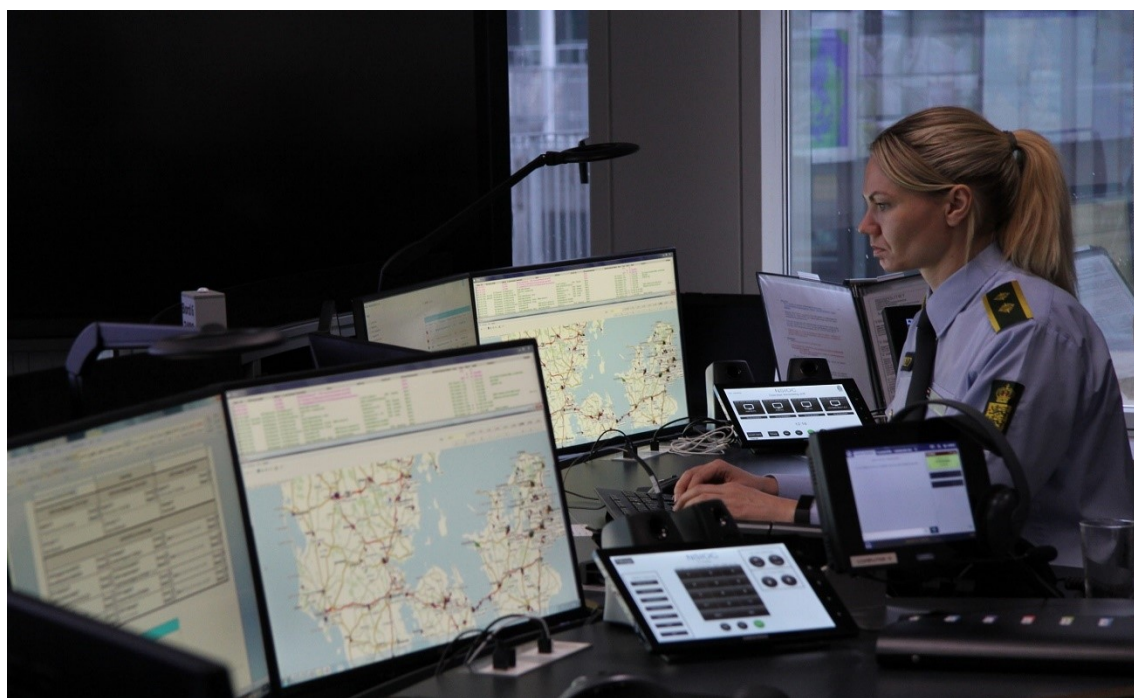

Foto: Connie Maria Vestergaard

"Analyse af risiciene for den interne sikkerhed og analyse af de trusler, der kan påvirke den måde, hvorpå de ydre grænser fungerer, eller sikkerheden ved disse."³

Mål

En integreret og effektiv national risikoanalysestruktur, som dækker alle dele af den firestrengede adgangskontrolmodel, skal understøtte beslutningsprocesser på alle organisatoriske niveauer og bidrage til at sikre, at grænseforvaltningen til enhver tid foretages på et efterretnings- og analysebaseret grundlag.

Strukturen skal endvidere sikre en hensigtsmæssig og fleksibel anvendelse af mandskab og kapaciteter samt en optimal og kvalitetssikret dataindsamling som følge af relevant og rettidig informationsudveksling mellem de relevante myndigheder.

Aktuel situation

Risikoanalyse er et afgørende værktøj for indsatsen på de ydre grænser.

Danmarks risikoanalysestruktur på grænseforvaltningsområdet tager udgangspunkt i de fælles europæiske standarder for risikoanalyse på grænsekontrolområdet udviklet af Frontex (Common Integrated Risk Analysis Model). Strukturen fastlægger procedurer for udarbejdelse af analyser

³ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra c)

til brug for strategiske beslutninger, taktisk planlægning og den operative kontrol i lufthavne og havne samt grænseovervågningen til søs og mellem grænseovergangsstederne.

Til varetagelse af politiets analytiske udlændinge- og grænsekontrolopgaver og samarbejdet med politikredsene og relevante nationale og internationale samarbejdspartnere har Rigspolitiet, Nationalt Udlændingecenter, etableret en national risikoanalyseenhed.

Rigspolitiets nationale risikoanalyseenhed og politikredsene udarbejder professionelle og skræddersyede risikoanalyser på nationalt og lokalt niveau, som suppleres med målrettede og aktuelle risikoprofiler, der bidrager til at højne niveauet af grænseforvaltningen. På søgrænserne udarbejder Rigspolitiet støttet af Forsvarskommandoen målrettede analyser, som skal danne grundlaget for en fokuseret overvågning af de ydre søgrænser.

Valid og aktuel data er altafgørende for udarbejdelse af anvendelige risikoanalyser. Danmark sætter derfor ekstra fokus på at optimere og kvalitetssikre dataindsamling. Rigspolitiet, Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen indgår derfor i et forpligtende samarbejde med det formål at sikre relevant og rettidig informationsudveksling. Myndighederne indgår endvidere i et styrket operationelt samarbejde, som understøtter en effektiv og helhedsorienteret opgaveløsning.

Strategiske prioriteter

6. Rigspolitiet videreudvikler den nationale risikoanalysestruktur støttet af Forsvarskommandoen, så den fuldt ud stemmer overens med de fælles europæiske standarder for integreret risikoanalyse (Common Integrated Risk Analysis Model).

3.4 Samarbejde mellem medlemsstaterne koordineret af Frontex

Foto: Rigspolitiet, Nationalt Udlændingecenter

"Samarbejde mellem medlemsstaterne støttet og koordineret af agenturet."⁴

Mål

Danmark ønsker at vise effektiv solidaritet via et stærkt bidrag til at forstærke EU's ydre grænser i lyset af de store udfordringer fra irregulær migration, grænseoverskridende kriminalitet og terrorhandlinger.

Danmark deltager derfor aktivt i det europæiske grænseforvaltningssamarbejde koordineret af Frontex med det formål at bidrage til videreudviklingen af det europæiske integrerede grænseforvaltningskoncept og dermed en styrkelse af kontrollen med EU's ydre grænser, som ligeledes bidrager til understøttelsen af Danmarks nationale grænseforvaltning og sikkerhed.

Danmark sikrer, at de nye opgaver, krav og forpligtelser, som fremgår af den reviderede grænse- og kystvagtforordning (forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og EU nr. 2016/1624) (EBCG 2.0), implementeres på en effektiv og ressourcebevidst måde.

⁴ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra d)

Aktuel situation

Rigspolitiet, Nationalt Udlændingecenter, varetager rollen som nationalt kontaktpunkt for Danmarks engagement i Frontex, hvilket bl.a. indebærer koordineringen af danske myndigheders deltagelse i Frontex-samarbejdet, ligesom Rigspolitiet er Danmarks repræsentant i Frontex' bestyrelse og højniveauarbejdsgruppen for integreret grænseforvaltning. Rigspolitiet er endvidere kontaktpunkt og vært for den forbindelsesofficer, som er udstationeret af Frontex til Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Danmark deltager endvidere aktivt i Frontex' strategiske, operative og kapacitetsopbyggende aktiviteter, herunder særligt inden for områder vedrørende grænsekontrol, tilbagesendelse, risikoanalyse og uddannelse, med det formål at drage fordel af agenturets mandat og ekspertise på området og medvirke til den overordnede strategiske og operative prioritering.

Danmarks deltagelse i Frontex-operationer prioriteres med baggrund i den aktuelle situation på de ydre grænser. Der tages i den forbindelse hensyn til den nationale grænsesituation.

Danmark bidrager til Frontex-operationer i form af personel og teknisk udstyr fra politiet og Forsvaret og efter procedurer fastsat af Frontex, herunder i forbindelse med de årlige bilaterale forhandlinger mellem Danmark og Frontex og på baggrund af en overordnet politisk prioritering. Derudover kan der, hvis relevant, aftales løbende ekstra bidrag med baggrund i den aktuelle situation.

Folketingets Ombudsmand bidrager til puljen af observatører ved tvangsmæssige tilbagesendelser, som kan være tilstede under tilbagesendelser og monitorere, hvordan de forløber.

Danmark udveksler data med Frontex til brug for agenturets udarbejdelse af et aktuelt og dækkende europæisk situationsbillede, risikoanalyser og sårbarhedsvurderinger.

Danmark deltager aktivt i det europæiske samarbejde om kystvagtfunktioner med et særligt fokus på samarbejdet i og omkring Østersøen, herunder også i samarbejdet i regi af Baltic Sea Region Border Control Cooperation, hvor Danmark har formandsskabet i 2019.

Strategiske prioriteter

7. Danmark bidrager aktivt til Frontex-operationer ud fra en overordnet politisk prioritering.
8. Rigspolitiet og Forsvarskommandoen reviderer samarbejdsaftalen mellem Rigspolitiet og Forsvarskommandoen om Forsvarets bidrag til Frontex-operationer (Samarbejdsaftale mellem Forsvarskommandoen og Rigspolitiet om Forsvarets deltagelse i Frontex-samarbejdet af 3. august 2015), og der udarbejdes som bilag en taktisk plan for indsættelse af personel og teknisk udstyr til hurtige grænseindsatser.
9. Danmark sikrer, at de nye opgaver, krav og forpligtelser, som fremgår af den reviderede grænse- og kystvagtforskrift (EBCG 2.0), implementeres på en effektiv og koordineret måde.

"Tværfagligt samarbejde mellem de nationale myndigheder i hver medlemsstat, som er ansvarlige for grænsekontrollen eller for andre opgaver, der udføres ved grænsen og mellem de relevante EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer, herunder regelmæssig informationsudveksling via eksisterende redskaber til informationsudveksling såsom det europæiske grænseovervågningssystem (Eurosur), der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1052/2013."⁵

Mål

Målet med myndighedssamarbejdet er at optimere og understøtte det tværfaglige samarbejde mellem de nationale myndigheder, som er ansvarlige for grænsekontrollen eller for andre opgaver, der udføres ved grænsen. Der tages i den forbindelse hensyn til de deltagende myndigheders evne til i samarbejde at udføre deres respektive opgaver på grænsen på en hensigtsmæssig, effektiv og rationel måde under hensyntagen til den samlede statslige ressourceanvendelse. Myndighedssamarbejdet omfatter tillige kravet om samarbejde om informationsudveksling i regi af det europæiske grænseovervågningssystem (Eurosur).

Aktuel situation

Danmark deltager aktivt i EU policy-making vedrørende grænseforvaltning, herunder også udsendelsesområdet og i samarbejdet og informationsudvekslingen i regi af relevante EU-agenturer.

Der er i Danmark etableret en række tværgående myndighedsgrupper med særlig relevans for grænseforvaltningsområdet. En opstilling af de pågældende myndighedsgrupper findes i bilag 4.

Rigspolitiet og Forsvarskommandoen

Myndighedssamarbejdet mellem politiet og Forsvarskommandoen om Forsvarets støtte til grænsekontrollen til søs er baseret på samarbejdsaftalen mellem Forsvarskommandoen og Rigspolitiet om Forsvarets varetagelse af politimæssige opgaver til søs.

Forsvarets bistand til politiet i relation til grænseovervågning sker med særlig opmærksomhed på bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet og ulovlig indvandring via søvejen.

Forsvarets varetagelse af politimæssige opgaver sker under politiets ledelse, medmindre der er nærliggende fare for, at indgrebets øjemed forspildes.

⁵ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra e)

Rigspolitiet, Skattestyrelsen og Toldstyrelsen

Myndighedssamarbejdet mellem politiet, Skattestyrelsen og Toldstyrelsen er baseret på samarbejdsaftalen mellem Rigspolitiet, Rigsadvokaten og bl.a. Skattestyrelsen og Toldstyrelsen i Skatteforvaltningen. Samarbejdet har til formål bl.a. gennem etablering og udvikling af et løbende tæt myndighedssamarbejde at sikre en effektiv og samlet indsats i forbindelse med grænseforvaltningen, herunder særligt opdagelse og bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet og grænsekontrol.

Den overordnede organisering af samarbejdet mellem Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Skatteforvaltningen varetages af et Direktørforum, hvor Skattestyrelsens direktør, rigspolitichefen og rigsadvokaten mødes én gang årligt eller efter behov, og Det Centrale Samarbejdsforum, hvor repræsentanter fra den øvrige øverste ledelse af de myndigheder, der er omfattet af samarbejdsaftalen mødes 1-2 gange årligt, jf. bilag 3. Organiseringen skal bl.a. fremme den tværfaglige opgaveløsning og ressourcedisponering mellem myndighederne. Der er i aftalen mulighed for at nedsætte fora for særlige emner, og Toldstyrelsen, Rigspolitiet og politikredsene er således løbende i dialog med henblik på fastholdelse og etablering af de relevante samarbejdsaftaler og fora for fællesopgaverne i forhold til grænsekontrollen.

Nationalt koordinationscenter, nationalt situationsbillede og Eurosur

Det nationale koordinationscenter for koordinering og udveksling af oplysninger mellem myndigheder med ansvar for grænsekontrollen og -overvågningen er placeret hos Rigspolitiet. Rigspolitiet varetager i den forbindelse koordinationen internt i politiet og med Forsvarskommandoen, Toldstyrelsen og andre relevante nationale grænseforvaltningsmyndigheder, de øvrige medlemsstater og Frontex.

Rigspolitiet har det overordnede ansvar for driften og opretholdelsen af det nationale situationsbillede, herunder via Eurosur-systemet. Rigspolitiet støttet af Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen bidrager med oplysninger til det nationale situationsbillede og Eurosur-systemet med henblik på at udarbejde et mere dækkende og integreret nationalt situationsbillede af de ydre grænser.

Det nationale situationsbillede anvendes bl.a. til strategisk, operativ og taktisk planlægning i forbindelse med gennemførelsen af grænsekontrol og grænseovervågning. Der arbejdes i den forbindelse mod at integrere og gøre det nationale situationsbillede tilgængeligt via Eurosur-systemet.

Strategiske prioriteter

10. Rigspolitiet videreudvikler det nationale koordinationscenter, så det sikres, at koordinationscenteret lever op til bestemmelserne i Eurosur-forordningen og på længere sigt den reviderede grænse- og kystvagtforordning (EBCG 2.0).
11. Rigspolitiet støttet af Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen udarbejder et mere dækkende og integreret nationalt situationsbillede af de ydre grænser i overensstemmelse med bestemmelserne i Eurosur-forordningen og på længere sigt den reviderede grænse- og kystvagtforordning (EBCG 2.0).

12. Rigspolitiet og Forsvarskommandoen indgår i et tæt myndighedssamarbejde med det formål at styrke det operationelle samarbejde og sikre relevant informationsudveksling, herunder i relation til det nationale situationsbillede af de ydre søgrænser og via det nationale koordinationscenter, som løbende udvikles.

13. Rigspolitiet, Toldstyrelsen og Skattestyrelsen indgår i et tæt myndighedssamarbejde med det formål at styrke det operationelle samarbejde og sikre relevant analyse og informationsudveksling, herunder i relation til det nationale situationsbillede, som udvikles løbende med henblik på sikring af en samlet og effektiv indsats over for grænseoverskridende kriminalitet og grænsekontrol.

3.6 Samarbejde med tredjelande

”Samarbejde med tredjelande på de områder, der er omfattet af nærværende forordning, med særligt fokus på tilgrænsende lande og de tredjelande, der ved hjælp af en risikoanalyse er blevet identificeret som værende oprindelses- og/eller transitlande for ulovlig indvandring.”⁶

Mål

Målet med samarbejdet med tredjelande er at opdage og forhindre ulovlig indvandring og grænseoverskridende kriminalitet ved såvel de danske grænser som ved EU's ydre grænser.

Aktiviteter i tredjelande og samarbejdet med tredjelande er et vigtigt element i bestræbelserne på at udøve en effektiv grænsekontrol og hermed implementering af integreret grænseforvaltning.

Aktuel situation

Politi- og Toldsamarbejdet i Norden (PTN)

Rigspolitiet og Toldstyrelsen udstationerer i regi af det nordiske politi- og toldsamarbejde forbindelsesofficerer til andre lande for at styrke samarbejdet og lette udvekslingen af oplysninger. Forbindelsesofficererne beskæftiger sig med bl.a. irregulær migration, grænseoverskridende kriminalitet og andre aktiviteter på grænsekontrolområdet.

Toldstyrelsen deltager i et fælles nordisk projekt om udstationering af en toldforbindelsesofficer i Tyskland, som bl.a. bistår med analysefunktioner, tilrettelæggelse af kontrolaktioner mv. Udstationeringen sker i regi af WCO (World Customs Organisation) i Europa-området.

Internationalt politisamarbejde i regi af Europol og Interpol

Rigspolitiet er ansvarlig for det internationale politisamarbejde i regi af Europol og Interpol, herunder samarbejdet med danske forbindelsesofficerer på den danske desk i Europol.

Kommunikationen og udvekslingen af informationer mellem Europols forbindelsesofficerer og hjemlandet foregår via det sikrede og krypterede SIENA-system, mens det i regi af Interpol foregår via Interpols lukkede kommunikationskanal I-24/7.

International kapacitetsopbygning

Den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik danner grundlaget for udsendelse af danske polititjenestemænd til internationale konfliktforebyggende, fredsskabende, fredsbevarende og andre lignende opgaver. Ønsket om udsendelse af danske polititjenestemænd til konfliktområder defineres i Udenrigsministeriet, men skal, forinden at udsendelserne realiseres, godkendes af rigspolitichefen og Justitsministeriet.

⁶ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra f).

Samarbejde med tredjelande om udsendelse af personer uden lovligt ophold

De danske myndigheder samarbejder løbende med en række tredjelande om udsendelse af personer uden lovligt ophold. Det er udgangspunktet for samarbejdet, at ethvert land er forpligtet til at tilbagetage egne statsborgere, også selvom de hjemsendes med tvang. Imidlertid ses det, at nogle lande ikke vil samarbejde om gennemførelse af tvangsmæssige udsendelser, medmindre den pågældende udlænding er i besiddelse af rejselegitimation.

Som udgangspunkt gennemføres samarbejdet på udsendelsesområdet, uden at der er behov for at indgå aftale med hjemlandet, men såfremt det er nødvendigt, vil Udlændinge- og Integrationsministeriet indgå en sådan tilbagetagelsesaftale.

Strategien for samarbejdet på udsendelsesområdet med tredjelande fastsættes af den interministerielle Task Force for Udsendelse, hvor Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet deltager. Task Forcen har til opgave at styrke udsendelsen og koblingen til udviklingssamarbejdet og fastsætter strategien for samarbejdet med tredjelande vedrørende udsendelse. Til understøttelse af udførelsen af Task Force-strategien er der bl.a. etableret et Udsendelseskontor i Udlændinge- og Integrationsministeriet. Endvidere er der udnævnt en udsendelsesambassadør, udsendt tre udlændingeattachéer, samt ansat en rejsende udsendelsesrådgiver og tre udsendelsesrådgivere placeret i Danmark, heraf en med fokus på udsendelser, en med fokus på diplomatiske forsikringer og en med fokus på EU. Det overordnede formål med denne ressourceforøgelse er et styrket samarbejde med tredjelande om udsendelse og tilbagetagelse til støtte for politiets operationelle implementering af udsendelsesarbejdet.

Strategiske prioriteter

14. Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet sikrer en koordineret tilgang til samarbejdet med tredjelande om tilbagetagelse af egne statsborgere.

15. Udlændinge- og Integrationsministeriet sikrer, i samarbejde med Udenrigsministeriet, indgåelse af relevante tilbagetagelsesaftaler med tredjelande.

3.7 Tekniske og operationelle tiltag inden for Schengen-området

Foto: Torben Rostgaard Sørensen, Syd- og Sønderjyllands Politi

"Tekniske og operative foranstaltninger inden for Schengen-området, som vedrører grænsekontrol og sigter mod bedre at imødegå ulovlig indvandring og bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet."⁷

Mål

Målet med de tekniske og operative foranstaltninger inden for Schengen-området er at kontrollere betingelserne for personers indrejse og ophold og at kunne forebygge og bekæmpe ulovlig indvandring samt en række former for følgekriminalitet, såsom ulovligt arbejde, menneskesmugling, menneskehandel og dokumentmisbrug.

De danske myndigheder har i den forbindelse styrket fokus på at bekæmpe og kortlægge sekundære migrationsstrømme.

Aktuel situation

Politiet gennemfører udlændingekontrol inden for Schengen-området – både i de grænsenære områder og inde i landet.

⁷ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra g)

Udlændingekontrollen foretages som led i politiets daglige politiarbejde. Herudover udfører politiet årligt målrettede tematiserede udlændingekontrolaktioner baseret på efterretninger og analyser. De målrettede kontrolaktioner udføres ofte sammen med andre myndigheder, f.eks. Toldstyrelsen, Skattestyrelsen og/eller Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Der er endvidere etableret et politi- og toldsamarbejdscenter (Police Customs Cooperation Centre – PCCC) i Padborg på landegrænsen til Tyskland, hvor politiet og Toldstyrelsen indsamler og udveksler information, assisterer operative aktiviteter i de grænsenære områder og udfører analyser af grænseoverskridende kriminalitet.

Politiet er i besiddelse af forskellige værktøjer til målrettet at følge migrationsstrømmene over de indre grænser. Politiet anvender i den forbindelse moderne teknologi til bl.a. overvågning af køretøjer og trafikstrømme (automatisk nummerpladegenkendelse) i grænseområderne og gennemfører analysebaserede udlændingekontroller på udvalgte flyankomster fra andre Schengenlande.

I tilfælde af en pludselig opstået alvorlig trussel mod den offentlige orden eller landets indre sikkerhed kan der genindføres midlertidig grænsekontrol på de indre grænser.⁸ Beslutningen om midlertidigt at genindføre grænsekontrol ved de indre grænser træffes af justitsministeren.

Rigspolitiet udvikler og tester løbende endvidere beredskabsplaner med henblik på, at Danmark effektivt og med kort varsel kan håndtere større irregulære migrationsstrømme ved de indre og ydre grænser.

Strategiske prioriteter

16. Politiet styrker kontrollen med ulovligt ophold i de grænsenære områder, herunder med brug af nye og innovative teknologiske løsninger.
17. Politiet og Toldstyrelsen videreudvikler politi- og toldsamarbejdscenteret (PCCC) i Padborg med det formål at styrke politi- og toldsamarbejdet mellem medlemsstaterne og i overensstemmelse med de europæiske retningslinjer vedrørende bedste praksis for politi- og toldsamarbejdscentre.
18. Rigspolitiet udvikler og tester løbende beredskabsplaner med henblik på effektivt og med kort varsel at kunne håndtere større irregulære migrationsstrømme ved de indre og ydre grænser.

⁸ Danmark genindførte den 4. januar 2016 midlertidig grænsekontrol på den indre lande- og søgrænse mod Tyskland. Kontrollen gennemføres under ledelse af politiet med støtte fra Hjemmeværnet og Forsvaret. Rigspolitiet har i den forbindelse udarbejdet en national operationsplan for den politimæssige udmøntning af beslutningen om midlertidig genindførelse af grænsekontrol.

”Tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere, der er genstand for afgørelser om tilbagesendelse truffet af en medlemsstat.”⁹

Mål

Det overordnede mål for arbejdet med udsendelse af tredjelandstatsborgere er at sikre, at personer uden lovligt ophold i Danmark kan sendes tilbage til deres oprindelsesland på en effektiv måde. Af hensyn til personens værdighed og sikkerhed bestræbes det, at udsendelse sker på frivillig basis, men tvangsudsendelse kan ske, når det er nødvendigt.

Aktuel situation

Den danske udlændingelov bygger på det grundlæggende princip, at en udlænding, der får endeligt afslag på asyl eller andet opholdsgrundlag, har pligt til at udrejse inden for den fastsatte frist. Udrejser udlændingen ikke frivilligt inden for fristen, vil udrejsen om nødvendigt blive gennemført ved tvang af politiet. En udlænding, der har pligt til at udrejse, men som ikke udrejser frivilligt inden for den fastsatte frist, befinder sig i såkaldt udsendelsesposition.

En afvist asylansøger, der ønsker at rejse hjem, og som medvirker til udrejsen, vil som det klare udgangspunkt kunne vende hjem. I praksis er der en gruppe afviste asylansøgere, som nægter at udrejse frivilligt og dermed at medvirke til hjemrejsen. Spørgsmålet om, hvorvidt der kan gennemføres en tvangsmæssig udsendelse af disse udlændinge, beror navnlig på, om den pågældende er i besiddelse af rejselegitimation (pas eller lignende.), og på – hvis den pågældende ikke har gyldig rejselegitimation – om hjemlandet samarbejder om udstedelse af ny rejselegitimation med henblik på gennemførelse af tvangsmæssige udsendelser. En række lande afviser at samarbejde med gennemførelse af tvangsmæssige tilbagesendelser af deres egne statsborgere, medmindre de er i besiddelse af rejselegitimation. Det gælder bl.a. Iran og Irak.

Danmark deltager ikke i EUs tilbagetagelsesaftaler pga. retsforbeholdet. Danmark har dog indgået en række aftaler om tilbagetagelse, som så vidt muligt afspejler de tilsvarende EU tilbagetagelsesaftaler. Derudover har Danmark indgået samarbejdsaftaler på migrationsområdet med enkelte lande, hvorunder tilbagetagelse generelt indgår. Der henvises til oversigt over indgåede aftaler i bilag 5.

Strategiske prioriteter

19. Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet arbejder målrettet for, at tredjelandstatsborgere uden lovligt ophold i Danmark på en effektiv måde kan sendes tilbage til deres oprindelsesland.
20. Danmark fremmer frivillig hjemrejse af tredjelandstatsborgere uden lovligt ophold i Danmark.

⁹ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra h)

21. Danmark styrker samarbejdet med modtagerlandene.
22. Danmark sikrer klare konsekvenser over for de personer, som ikke medvirker til udsendelse.
23. De danske myndigheders samarbejde på udsendelsesområdet styrkes.

3.9 Brug af ny og innovativ teknologi

Foto: Rigspoliets Kommunikationsafdeling

"Brug af den nyeste teknologi, herunder omfattende informationssystemer."¹⁰

Mål

De danske myndigheder har styrket fokus på innovation og udvikling af nye værktøjer og systemer, herunder implementering af nye EU-informationssystemer. Anvendelsen og udviklingen af ny og innovativ teknologi er af stor betydning for at opretholde sikre Schengen-grænser og skal bidrage til en effektiv og målrettet grænseforvaltning. Databaser og it-systemer udvikles og tilpasses i overensstemmelse med gældende regler og retningslinjer, herunder på databeskyttelsesområdet.

Målsætningen er at forbedre grænsekontrollen, herunder identificering og registrering af forfalskede dokumenter, samt at styrke og kvalificere efterretningsgrundlaget og efterforskningen i sager om grænseoverskridende kriminalitet, herunder menneskesmugling.

Aktuel situation

Politiet har effektiviseret og målrettet grænsekontrollen gennem opsætning af ABC e-gates i Københavns Lufthavn, implementering af et automatiseret system til forhåndskontrol af rejsende med fly, forhåndskontrol af rejsende via søgrænsen og andre understøttende teknologiske løsninger, såsom pas- og dokumentscannere og heartbeat-detektorer til kontrol af menneskelig tilstedeværelse i køretøjer.

¹⁰ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra i)

Politiet har endvidere udviklet mobilt grænsekontroludstyr i form af en mobil søgeapplikation, som gør det muligt at fortage ét samlet opslag i Schengen-informationssystemet, Interpols databaser og nationale databaser i forbindelse med gennemførelsen af grænse- og udlændingekontrol, og kuffertløsninger med grænsekontrol- og dokumentudstyr, der kan medbringes til kontroller i havne og lufthavne, hvor der ikke er opsat fast udstyr.

Danmark har vedtaget national lovgivning om anvendelsen af Passenger Name Records (passagerlisteoplysninger, også kaldet PNR-oplysninger). Lov om indsamling, anvendelse og opbevaring af oplysninger om flypassagerer (PNR-loven) blev vedtaget den 27. december 2018 med ikrafttrædelse den 1. januar 2019. PNR-loven omhandler brugen af PNR-oplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grænseoverskridende kriminalitet. Med loven etableres i den forbindelse en Passenger Information Unit i Rigspolitiet, som via en automatiseret løsning udfører kontrollen af passagerlisteoplysninger i POLPAX (politiets system til håndtering af passageroplysninger).

Strategiske prioriteter

24. Danmark har styrket fokus på innovation og udvikling af nye værktøjer og systemer.

25. Danmark videreudvikler SafeSeaNet med henblik på at indsamle nødvendige og valide statistiske oplysninger med det formål at understøtte risikoanalyse, planlægning af arbejdet og implementering af automatisk understøttelse af forhåndskontrol af rejsende via søgrænsen.

26. Danmark implementerer nye EU-retsakter på Schengen-området som f.eks. nye retsakter om SIS, ETIAS, EES og Interoperabilitet mellem EU-informationssystemer.

3.10 Mekanismer for kvalitetskontrol

"En kvalitetskontrolmekanisme, navnlig Schengen-evalueringsmekanismen og mulige nationale mekanismer, der skal sikre gennemførelsen af EU-lovgivningen på området grænseforvaltning."¹¹

Mål

Målet med den nationale kvalitetskontrol er at sikre, at grænseforvaltningen i Danmark udføres i overensstemmelse med Schengen-reglerne. Kvalitetskontrollen understøtter endvidere opfølgningen på evalueringer udført i regi af Schengen-evalueringsmekanismen og sårbarhedsvurderinger gennemført af Frontex, ligesom den bidrager til understøttelse af den operative implementering af den integrerede grænseforvaltning.

Med fokus på en effektiv grænsekontrol og implementering af integreret grænseforvaltning vil Danmark yderligere professionalisere de nationale tilsyn af grænseforvaltningen på alle relevante områder, herunder opfølgning ved udarbejdelse af nationale og lokale handlingsplaner og ved at dele resultaterne af de forskellige myndigheders tilsyn af deres respektive områder.

Aktuel situation

Den danske grænsekontrol vurderes og udvikles løbende både for så vidt angår faglighed og kapacitet, og ressourceanvendelsen til gennemførelse af kontrollen planlægges ud fra det aktuelle situationsbillede og trusselsniveau, som omfatter alle dele af den firestrengede adgangskontrolmodel. Det aktuelle trusselsniveau vurderes løbende med henblik på at afdække eventuelle sårbarheder i den danske grænseforvaltning.

De eksisterende mekanismer for kvalitetskontrollen med Danmarks forvaltning af de ydre grænser er:

- Schengen-evalueringsmekanismen.
- Frontex's sårbarhedsvurdering.
- Nationale tilsyn på grænseforvaltningsområdet.

Danmark støtter den videre udvikling af de europæiske kvalitetsstyringsmekanismer, herunder med fokus på at styrke effektiviteten af og synergien mellem Schengen-evalueringer og sårbarhedsanalyser og deltager endvidere aktivt i Schengen-evalueringer inden for området for integreret grænseforvaltning og udsendelse.

¹¹ Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra j)

Nationale tilsyn

Rigspolitiet er ansvarlig for at føre tilsyn med politikredsene gennemførelse af ind- og udrejsekontrollen på de ydre grænser. De nationale tilsyn udføres ud fra et fastsat koncept i tæt samarbejde med politikredsene og baseres på et årligt planlagt program, der omfatter såvel anmeldte som uanmeldte tilsynsbesøg i politikredsene og på grænseovergangsstederne.

Observationer og konstaterede mangler rapporteres sammen med anbefalinger til politikredsens øverste ledelse, som er ansvarlige for at følge op på politikredsniveau. Rigspolitiet fastsætter i den forbindelse nærmere anvisninger for opfølgingsprocessen.

Rigspolitiet gennemfører ligeledes ud fra fastsatte koncepter tilsyn af politikredsens faglige opgaveløsning på udsendelsesområdet.

De nationale tilsyn med grænsekontrol- og udsendelsesområdet gennemføres som udgangspunkt med deltagelse af personale, der har gennemført Frontex's kursus for Schengen-inspektører.

Forsvarsministeriet fører tilsyn med Forsvarets faglige opgaveløsning af grænseovervågningen på de ydre grænser til søs.

Strategiske prioriteter

27. Danmark følger op på de anbefalinger og henstillinger, der følger af Schengen-evalueringer og Frontex's sårbarhedsvurderinger.
28. Danmark videreudvikler de nationale mekanismer for kvalitetskontrol, så de omfatter alle områder inden for integreret grænseforvaltning. Danmark sikrer i den forbindelse tværgående koordinering og synergi inden for de forskellige tilsynsområder.
29. Danmark deltager aktivt med nationale eksperter i Schengen-evalueringer af andre medlemsstater.

3.11 Solidaritetsmekanismer

”Solidaritetsmekanismer, navnlig EU-finansieringsinstrumenter.”¹²

Mål

Danmark deltager i grænse- og visuminstrumentet under Fonden for Intern Sikkerhed (ISF).

Det skal sikres, at de relevante myndigheder inden for de fastsatte rammer for EU-finansiering af initiativer og projekter inden for integreret grænseforvaltning anvender midlerne effektivt. Der skal i den forbindelse arbejdes for at sikre, at midlerne fra instrumentet anvendes til de mest relevante projekter, herunder skal det sikres at der også arbejdes på projekter på tværs af myndigheder.

Det er endvidere relevant at se på investering i forskning og innovation, som er afgørende for Europas fremtid. EU's rammeprogram for forskning og innovation ”Horisont 2020” er med til at opnå dette ved at kæde forskning sammen med innovation. EU har identificeret syv prioriterede udfordringer, som der kan søges finansiering til. Den ene udfordring er beskyttelse af Europas og dets borgeres frihed og sikkerhed.

Aktuel situation

ISF fremmer implementeringen af EU's Interne Sikkerhedsstrategi. ISF består af to instrumenter, hvoraf det ene – ISF Grænser og Visum – fokuserer på at styrke sikkerhedsniveauet i EU og foranstaltninger til lettelse af legitim grænsepassage. Medlemsstaterne kan via instrumentet søge finansiering til en række initiativer, herunder implementering og drift af IT-systemer, anskaffelse af operativt udstyr og udvikling af uddannelsesprogrammer.

I Danmark er det Udlændinge- og Integrationsministeriet, der er national ansvarlig myndighed for ISF Grænser og Visum. I den nuværende finansielle periode har midlerne til fonden understøttet udviklingen af visumkodeks-plus-projektet og bidraget til finansiering af grænsekontroludstyr gennem støtte til indkøb af ABC e-gates. Midlerne i den nuværende flerårige finansielle periode skal derudover bruges på implementering af ind- og udrejsesystemet (EES), Schengen-informations-systemet (SIS) og et EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS).

Det vurderes ligeledes løbende, om øvrige projekter kan opnå finansiering, herunder projekter som bidrager til opfølgningen på de henstillinger, som Danmark modtager i forbindelse med Schengen-evalueringer og Frontex's sårbarhedsvurderinger.

Strategiske prioriteter

30. Danmark undersøger mulighederne for effektivt at benytte sig af finansieringsmulighederne i EU's rammeprogram for forskning og innovation ”Horisont 2020” i forbindelse med forskning og udvikling af nye teknologier og tekniske løsninger på grænsekontrolområdet.

¹² Grænse- og kystvagtforordningen, artikel 4, litra k)

31. Danmark sikrer, at der i det nationale program for ISF Grænser og Visum tages højde for implementeringen af nye EU-initiativer på nationalt niveau, herunder implementeringen af Ind- og Udrejsesystemet (EES), et EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS), Schengen-informationssystemet (SIS), opfølgning på Schengen-evalueringer og Frontex's sårbarhedsvurderinger af Danmark efter behov.

4.0 Strategi – horisontale komponenter

Foto: Københavns Politi

4.1 Grundlæggende rettigheder

Mål

Danmark sikrer, at fuld respekt for og overholdelse af menneskerettighederne udgør en helt central del af Danmarks integrerede grænseforvaltning.

Respekten for grundlæggende rettigheder tænkes ind i alle grænseforvaltningsaktiviteter, og der fastsættes yderligere beskyttelsesforanstaltninger for børn og andre særligt udsatte grupper.

Aktuel situation

I forbindelse med den praktiske udførelse af grænseforvaltningen vil myndighedsudøvelsen til tider kunne indebære indgreb i personers grundlæggende rettigheder. Myndigheder med ansvar for grænseforvaltning sikrer, at myndighedsudøvelsen altid sker inden for rammerne af legalitetsprincippet, og at den ikke går ud over, hvad der er nødvendigt. Herved sikres, at myndighedsudøvelsen altid er inden for rammerne af dansk lovgivning, og at myndighedsudøvelsen er i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder.

Myndigheder med ansvar for grænseforvaltning sikrer, at alle relevante medarbejdere modtager undervisning i grundlæggende rettigheder med henblik på, at medarbejdere besidder tilstrækkelig

viden til at udføre grænsekontrol- og tilbagesendelsesopgaver i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder.

Der føres endvidere et tæt, effektivt og gennemsigtigt tilsyn med myndighedsudøvelsen, som forebygger ulovlige indgreb i personers grundlæggende rettigheder og styrker tiltroen til myndighederne. Som beskrevet i afsnit 3.10.2 fører Rigspolitiet tilsyn med politikredsenes gennemførelse af ind- og udrejsekontrollen på de ydre grænser, og Forsvarsministeriet fører tilsyn med Forsvarets faglige opgaveløsning af grænseovervågningen på de ydre grænser til søs.

Endelig har alle personer ret til at klage over såvel en afgørelse som en faktisk myndighedsudøvelse, der har fundet sted i relation til grænsekontrollen.

Uddannelse

Mål

Danmark sikrer, at alle medarbejdere, der udfører grænsekontrol, grænseovervågning og tilbagesendelsesopgaver, er specielt uddannet hertil.

Aktuel situation

Uddannelse bidrager til en bedre forståelse af og respekt for de respektive myndigheders opgaver og ansvar inden for integreret grænseforvaltning.

Politiets grænsekontrolindsats ved de ydre Schengen-grænser varetages med anvendelse af polititjenestemænd og specialuddannede civile medarbejdere. Den nuværende danske model for uddannelser på området er derfor tostrengt og omfatter kurser til begge typer medarbejdere med forskelligt omfang og indhold.

Politiet har iværksat et projekt med fokus på reform af politiets nuværende grænsekontroluddannelser med det formål at videreudvikle uddannelsessystemet og for at sikre, at EU's Common Core Curriculum udviklet af Frontex er fuldt implementeret i politiets grænsekontroluddannelser. Dermed sikres det, at medarbejderne har opnået det nødvendige faglige niveau til udførelse af opgaven.

Der iværksættes endvidere uddannelse af Forsvarets personale i forhold til udøvelsen af grænseovervågning af de ydre grænser til søs med bistand fra Rigspolitiet i nødvendigt omfang.

For så vidt angår tilbagesendelsesopgaver sikres en tilstrækkelig pulje af politiuddannede medarbejdere, der har modtaget uddannelse i ledsagede udsendelser med fly, ligesom det sikres, at et tilstrækkeligt antal politiledere har gennemgået relevante train-the-trainer-kurser udbudt af Frontex, således at udsendelser med fly gennemføres i overensstemmelse med de fastsatte fælles EU-standarder.

Der sættes endvidere øget fokus på udviklingen på uddannelsesområdet, herunder i forbindelse med Frontex's udvikling af fællesstandarder og pensum på grænsekontrol- og udsendelsesområdet og for at øge anvendelsen af e-læringsværktøjer og styrke medarbejdernes sprogfærdigheder.

Strategiske prioriteter

32. Rigspolitiet gennemfører en reform af politiets grænsekontroluddannelser, der skal styrke og hæve det faglige niveau med det formål at sikre, at EU's Common Core Curriculum er fuldt implementeret i politiets grænsekontroluddannelser.
33. Forsvarskommandoen uddanner Forsvarets personale i forhold til udøvelsen af grænseovervågning af de ydre grænser til søs. Rigspolitiet bistår i nødvendigt omfang hermed.

4.3 Forskning og udvikling

Mål

Målet med området for forskning og udvikling er at udarbejde information og værktøjer til at bistå den nationale grænseforvaltning, herunder understøttelse af de operationelle aktiviteter, strategisk planlægning og beslutningsprocesser.

Aktuel situation

De danske myndigheder holder sig opdateret i relation til forskning af relevans for grænseforvaltningen og involverer forskningsresultater i udviklingen af grænseforvaltningen i det omfang, det vurderes at kunne skabe en merværdi. I den forbindelse lægges der særligt vægt på samarbejdet med Frontex og agenturets forskningsresultater og udviklingsinitiativer, som kan bidrage til at understøtte den nationale grænseforvaltning.

Hvor det er relevant, arbejder de danske myndigheder for implementering af foranstaltninger til lettelse af legitim grænsepassage samtidig med, at grænsesikkerheden sikres. Dette indebærer eksempelvis implementeringen af et Ind- og Udrejsesystem (EES), et EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) og Schengen-informationssystemet (SIS).

Rammerne for udviklingen af de fysiske rammer på grænseovergangssteder sættes i et tæt samarbejde mellem relevante myndigheder og aktører. I den forbindelse sikres det, at alle infrastrukturudviklingsprojekter på grænseovergangsstederne tager højde for udviklingen i den nationale grænseforvaltning, herunder eventuelle ændringer i passagermængde og passagersammensætning og den løbende teknologiske udvikling. Ud over de tekniske og infrastrukturelle løsninger sikres det, at de lovgivningsmæssige foranstaltninger understøtter de operationelle behov.

Danmark sikrer, at nationale foranstaltninger i forhold til optimering af grænsekontrollen omfatter fuld udnyttelse af tilgængelige teknologiske løsninger. Fokus ligger på udviklingen af automatiserede og mobile løsninger, som bidrager til en styrket og mere effektiv kontrol. Danmark deltager i den forbindelse i relevante arbejdsgrupper i EU-regi og sikrer, at informationer deles på tværs af de involverede myndigheder.

5.0 Grønland og Færøerne

Foto: Patrick Abrahamsen, Grønlands Politi

5.1 Juridisk grundlag

Færøerne og Grønland er ikke omfattet af det danske EU-medlemskab og de forpligtelser, Danmark har påtaget sig i forhold til EU. Det følger i den forbindelse af Danmarks tiltrædelsesaftale til Schengen-konventionen, at konventionen ikke finder anvendelse på Færøerne og i Grønland. Det fremgår samtidig af aftalen, at der grundet den nordiske pasunion ikke udføres grænsekontrol af personer, der rejser mellem på den ene side Grønland og på den anden side de stater, som har tiltrådt Schengen-konventionen.

Som følge heraf udgør den færøske og grønlandske grænse *de facto* en del af Danmarks ydre Schengen-grænse, hvorfor Danmark er forpligtet til at udøve en effektiv grænsekontrol på Færøerne og i Grønland. Det følger således af slutakten til Danmarks tiltrædelsesaftale, at det er en forudsætning for dansk tiltrædelse til Schengen-konventionen, at Danmark har indført effektive kontrol- og overvågningsforanstaltninger ved den ydre grænse, herunder at der foretages opslag og registreringer i Schengeninformationssystemet i forbindelse med ind- og udrejsekontrol af tredjelandstatsborgere.

Danmark skal derfor i udgangspunktet sikre, at de ydre grænser kun passeres ved godkendte grænseovergangssteder, samt at alle tredjelandstatsborgere, der indrejser på Færøerne og i Grønland, lever op til de i Schengen-kodeksen fastsatte indrejsebetingelser. Det indebærer identitets- og dokumentkontrol, kontrol af formålet med indreisen og besiddelse af de nødvendige midler, kontrol af eventuel registrering i Schengen-informationssystemet med henblik på afvisning

samt en vurdering af, om den pågældende vil udgøre en trussel mod Schengen-landenes offentlige orden, nationale sikkerhed eller internationale forbindelser.

Kontrollen udgør således grundlaget for, hvorvidt en udlænding skal afvises ved grænsen til Færøerne eller Grønland, og der gælder et transportøransvar for førere mv. af skibe og luftfartøjer. Har udlændingen opholdstilladelse eller tilbagerejsetilladelse udstedt af et Schengen-land, har udlændingen ret til uden ugrundet ophold at rejse gennem Færøerne eller Grønland, med mindre udlændingen har indrejseforbud til Færøerne eller Grønland.

5.2 Mål

Grænseforvaltningen udføres med baggrund i nærværende nationale strategi for integreret grænseforvaltning og under hensyntagen til den særlige færøske og grønlandske geografiske og infrastrukturelle situation, herunder med henblik på at udføre en effektiv, ensartet og grundig kontrol og overvågning af de ydre grænser, som bidrager til borgernes tryghed og medlemsstaternes indre sikkerhed, offentlige orden og offentlige sundhed.

5.3 Aktuel situation

De særlige geografiske og vejrmæssige forhold samt en begrænset infrastruktur gør Færøerne og Grønland til svært tilgængelige områder for udøvelsen af grænseoverskridende kriminalitet og irregulær migration uden for de godkendte grænseovergangssteder. De begrænsede muligheder for at tage til og fra Grønland eller Færøerne uden for de kommercielle transportruter, de store afstande til andre landområder og tilstedeværelsen af små lokalsamfund gør det meget vanskeligt for ikke-lokale at rejse ubemærket ind i Schengen-området via Grønland eller Færøerne. Samlet set vurderes risikoen derfor lav for grænseoverskridende kriminalitet og irregulær migration uden for de grønlandske og færøske grænseovergangssteder.

Forsvaret overvåger søgrænsen ved Færøerne og Grønland med henblik på imødegåelse af krænkelser af dansk suverænitæt. Forsvaret opbygger og vedligeholder derfor et maritimt situationsbillede over området tilpasset den aktuelle trusselvurdering. Billedet dannes bl.a. på baggrund af oplysninger fra Forsvarets skibe og fly, der patruljerer i området, samt på oplysninger modtaget fra satellitovervågning.

Forsvarets overvågning af rigsfællesskabets søterritorium og koordinerede indsats med politiet bidrager sammen med Forsvarets øvrige nationale maritime aktiviteter og øvelser, samt politiets almindelige patruljering til, at den fornødne overvågning af den ydre søgrænse ved Færøerne og Grønland opretholdes. For Grønlands vedkommende bidrager politiets Sisak-kuttere også til grænseovervågningen i forbindelse med deres sejlads. Endvidere er Sirius-patruljen tillagt politimæssige beføjelser i forbindelse med deres patruljering.

Konstaterer Forsvaret i forbindelse med overvågningen forhold, der kræver politimæssig indgriben, rettes der straks henvendelse til politiet i overensstemmelse med retningslinjerne for samarbejdet mellem Rigspolitiet og Forsvarskommandoen. Er der nærliggende fare for, at indgrebsøjemed ellers vil forspildes, kan Forsvarets enheder uden at afvente politiets instrukser foretage de nødvendige handlinger. Forsvaret skal herefter hurtigst muligt kontakte politiet.

Færøerne

Ind- og udrejsekontrol

Færøerne har en lufthavn og 11 havne, der er godkendt som grænseovergangssteder. Grænseovergangsstederne er spredt ud over det meste af landet. Færøernes Politi er som hovedregel fast til stede i lufthavnen i Vágar på hverdage mellem kl. 07.00 og 17.00. Uden for dette tidsrum betjenes grænseovergangsstedet fra Tórshavn, 50 km. væk. Færøernes Politi er ikke fast til stede på de øvrige grænseovergangssteder, som betjenes af de lokale politistationer, der maksimalt ligger 50 km. fra grænseovergangsstedet.

Non-Schengen-skibstrafikken til og fra Færøerne består hovedsageligt af fragtskibe, krydstogtskibe, fiskefartøjer og lystbåde. Der er pt. to ugentlige faste non-Schengen-ruteflyvninger til og fra Færøerne. Den øvrige non-Schengen-flytrafik består hovedsageligt af charter- og privatflyvninger. Færøernes Politi er afhængig af at modtage informationer om alle former for non-Schengen-flyankomster og -afgange fra lufthavnen i Vágar og fra de respektive handlingsselskaber med henblik på tilrettelæggelse af grænsekontrollen.

Grønland

Ind- og udrejsekontrol

Grønland har 14 lufthavne og 18 havne, samt Station Nord, hvor fly kan lande i terræn, som er godkendt som grænseovergangssteder. Grænseovergangsstederne er spredt ud over det meste af landet. På fem af de godkendte grænseovergangssteder¹³ er politiet ikke fast til stede, og det er forbundet med en vis rejsetid at nå frem til grænseovergangsstederne. I lufthavnen i Kangerlussuaq er der fast politibetjening, mens det i de øvrige lufthavne og havne er den lokale politistation, der betjener grænseovergangsstedet.

Non-Schengen-skibstrafikken til og fra Grønland består hovedsageligt af fragtskibe, krydstogtskibe, fiskefartøjer og lystbåde. Der er pt. ingen fast non-Schengen-ruteflytrafik til eller fra Grønland. Non-Schengen-flytrafikken består derfor hovedsageligt af charter- og privatflyvninger, militærflyvninger (herunder til Thule Air Base), flyvninger i forbindelse med forskning, råstofudvinding og anlægsprojekter samt nød- og sikkerhedslandinger.

Strategiske prioriteter

34. Danmark sikrer og reviderer efter behov den færøske lovgivning (lov og bekendtgørelse), således at den afspejler de gældende regler og krav på grænsekontrolområdet.

35. Danmark sikrer, reviderer og supplerer efter behov den grønlandske lovgivning, således at den afspejler de gældende regler og krav på grænsekontrolområdet.

¹³ Nerlerit Inaat, Kulusuk, Narsarsuaq, Uummannaq (Qaarsut) og Station Nord.

6.0 Del II

Strategisk handleplan for gennemførelse af strategien for integreret grænseforvaltning i Danmark

Strategiske prioriteter	Ansvarlige myndigheder
Grænsekontrol	
1. Danmark sikrer og reviderer efter behov retsgrundlaget for myndighedernes opgavevaretagelse på grænseforvaltningsområdet.	Alle grænseforvaltningsmyndigheder
2. Politiet udvikler og implementerer en effektiv og understøttende 2. linjefunktion i alle landets politikredse.	Rigspolitiet
3. Danmark indfører effektive værktøjer for at sikre, at de angivne betingelser for at opretholde en godkendelse som grænseovergangssted overholdes.	Udlændinge- og Integrationsministeriet og Rigspolitiet
4. Danmark arbejder på at reducere antallet af godkendte grænseovergangssteder, så det afspejler det egentlige behov for godkendte grænseovergangssteder.	Rigspolitiet, Udlændinge- og Integrationsministeriet og Justitsministeriet
Eftersøgnings- og redningsaktioner	
5. Det sikres, at eftersøgnings- og redningsberedskabet til stadighed lever op til mål- og resultatkrav opstillet af Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd.	Forsvarsministeriet
Risikoanalyse og nationalt situationsbillede	
6. Rigspolitiet videreudvikler den nationale risikoanalysestruktur støttet af Forsvarskommandoen, så den fuldt ud stemmer overens med de fælles europæiske standarder for integreret risikoanalyse (Common Integrated Risk Analysis Model).	Rigspolitiet støttet af Forsvarskommandoen
Samarbejde mellem medlemsstaterne koordineret af Frontex	
7. Danmark bidrager aktivt til Frontex-operationer ud fra en overordnet politisk prioritering.	Justitsministeriet, Forsvarsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Rigspolitiet og Forsvarskommandoen

Strategiske prioriteter	Ansvarlige myndigheder
8. Rigspolitiet og Forsvarskommandoen reviderer samarbejdsaftalen mellem Rigspolitiet og Forsvarskommandoen om Forsvarets bidrag til Frontex-operationer (Samarbejdsaftale mellem Forsvarskommandoen og Rigspolitiet om Forsvarets deltagelse i Frontex-samarbejdet af 3. august 2015), og der udarbejdes som bilag en taktisk plan for indsættelse af personel og teknisk udstyr til hurtige grænseindsatser.	Rigspolitiet og Forsvarskommandoen
9. Danmark sikrer, at de nye opgaver, krav og forpligtelser, som fremgår af den reviderede grænse- og kystvagtforordning (EBCG 2.0), implementeres på en effektiv og koordineret måde.	Justitsministeriet med støtte af Udlændinge- og Integrationsministeriet, Forsvarsministeriet, Rigspolitiet og Forsvarskommandoen
Nationalt tværgående myndighedssamarbejde	
10. Rigspolitiet videreudvikler det nationale koordinationscenter, så det sikres, at koordinationscenteret lever op til bestemmelserne i Eurosur-forordningen og på længere sigt den reviderede grænse- og kystvagtforordning (EBCG 2.0).	Rigspolitiet med støtte af Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen
11. Rigspolitiet støttet af Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen udarbejder et mere dækkende og integreret nationalt situationsbillede af de ydre grænser (Eurosur-situationsbilledet) i overensstemmelse med bestemmelserne i Eurosur-forordningen og på længere sigt den reviderede grænse- og kystvagtforordning (EBCG 2.0).	Rigspolitiet med støtte af Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen
12. Rigspolitiet og Forsvarskommandoen indgår i et tæt myndighedssamarbejde med det formål at styrke det operationelle samarbejde og sikre relevant informationsudveksling, herunder i relation til det nationale situationsbillede af de ydre søgrænser og via det nationale koordinationscenter, som løbende udvikles.	Rigspolitiet og Forsvarskommandoen
13. Rigspolitiet, Toldstyrelsen og Skattestyrelsen indgår i et tæt myndighedssamarbejde med det formål at styrke det operationelle samarbejde og sikre relevant analyse og informationsudveksling, herunder i relation til det nationale situationsbillede, som udvikles løbende med henblik på sikring af en samlet og effektiv indsats over for grænseoverskridende kriminalitet og grænsekontrol.	Rigspolitiet, Toldstyrelsen og Skattestyrelsen
Samarbejde med tredjelande	

Strategiske prioriteter	Ansvarlige myndigheder
14. Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet sikrer en koordineret tilgang til samarbejdet med tredjelande om tilbagetagelse af egne statsborgere.	Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet
15. Udlændinge- og Integrationsministeriet sikrer, i samarbejde med Udenrigsministeriet, indgåelse af relevante tilbagetagesaftaler med tredjelande.	Udlændinge- og Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet
Tekniske og operationelle tiltag inden for Schengen-området	
16. Politiet styrker kontrollen med ulovligt ophold i de grænsenære områder, herunder med brug af nye og innovative teknologiske løsninger.	Rigspolitiet
17. Politiet og Toldstyrelsen videreudvikler politi- og toldsamarbejdscenteret (PCCC) i Padborg med det formål at styrke politi- og toldsamarbejdet mellem medlemsstaterne og i overensstemmelse med de europæiske retningslinjer vedrørende bedste praksis for politi- og toldsamarbejdscentre.	Rigspolitiet og Toldstyrelsen
18. Rigspolitiet udvikler og tester løbende beredskabsplaner med henblik på effektivt og med kort varsel at kunne håndtere større irregulære migrationsstrømme ved de indre og ydre grænser.	Rigspolitiet og øvrige relevante myndigheder
Tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere	
19. Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet arbejder målrettet for, at tredjelandsstatsborgere uden lovligt ophold i Danmark på en effektiv måde kan sendes tilbage til deres oprindelsesland.	Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet
20. Danmark fremmer frivillig hjemrejse af tredjelandsstatsborgere uden lovligt ophold i Danmark.	Udlændinge- og Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet
21. Danmark styrker samarbejdet med modtagerlandene.	Udlændinge- og Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet
22. Danmark sikrer klare konsekvenser over for de personer, som ikke medvirker til udsendelse.	Udlændinge- og Integrationsministeriet
23. De danske myndigheders samarbejde på udsendelsesområdet styrkes.	Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet
Brug af ny og innovativ teknologi	
24. Danmark har styrket fokus på innovation og udvikling af nye værktøjer og systemer.	Justitsministeriet og Rigspolitiet
25. Danmark videreudvikler SafeSeaNet med henblik på at indsamle nødvendige og valide statistiske oplysninger med det formål at understøtte risikoanalyse, planlægning af arbejdet og implementering af automatisk understøttelse af forhåndskontrol af rejsende via søgrænsen.	Rigspolitiet med støtte fra Forsvarskommandoen

Strategiske prioriteter	Ansvarlige myndigheder
26. Danmark implementerer nye EU-retsakter på Schengen-området som f.eks. nye retsakter om SIS, ETIAS, EES og Interoperabilitet mellem EU-informationssystemer.	Justitsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Rigspolitiet, Udlændingestyrelsen og Repræsentationerne
Mekanismer for kvalitetskontrol	
27. Danmark følger op på de anbefalinger og henstillinger, der følger af Schengen-evalueringer og Frontex' sårbarhedsvurderinger.	Alle relevante grænseforvaltningsmyndigheder
28. Danmark videreudvikler de nationale mekanismer for kvalitetskontrol, så de omfatter alle områder inden for integreret grænseforvaltning. Danmark sikrer i den forbindelse tværgående koordinering og synergi inden for de forskellige tilsynsområder.	Justitsministeriet, Forsvarsministeriet og Rigspolitiet
29. Danmark deltager aktivt med nationale eksperter i Schengen-evalueringer i andre medlemsstater.	Udlændinge- og Integrationsministeriet, Rigspolitiet og andre relevante myndigheder
Solidaritetsmekanismer	
30. Danmark undersøger mulighederne for effektivt at benytte sig af finansieringsmulighederne i EU's rammeprogram for forskning og innovation "Horisont 2020" i forbindelse med forskning og udvikling af nye teknologier og tekniske løsninger på grænsekontrolområdet.	Udlændinge- og Integrationsministeriet
31. Danmark sikrer, at der i det nationale program for ISF Grænser og Visum tages højde for implementeringen af nye EU-initiativer på nationalt niveau, herunder implementeringen af Ind- og Udrejse-systemet (EES) og et EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS), Schengen-informationssystemet (SIS) og opfølgning på Schengen-evalueringer og Frontex's sårbarhedsvurderinger af Danmark efter behov.	Udlændinge- og Integrationsministeriet
Uddannelse	
32. Rigspolitiet gennemfører en reform af politiets grænsekontrolluddannelser, der skal styrke og hæve det faglige niveau med det formål at sikre, at EU's Common Core Curriculum er fuldt implementeret i politiets grænsekontrolluddannelser.	Rigspolitiet
33. Forsvarskommandoen uddanner Forsvarets personale i forhold til udøvelsen af grænseovervågning af de ydre grænser til søs. Rigspolitiet bistår i nødvendigt omfang hermed.	Forsvarsministeriet
Grønland og Færøerne	

Strategiske prioriteter	Ansvarlige myndigheder
34. Danmark sikrer og reviderer efter behov den færøske lovgivning (lov og bekendtgørelse), således at den afspejler de gældende regler og krav på grænsekontrolområdet.	Udlændinge- og Integrationsministeriet
35. Danmark sikrer, reviderer og supplerer efter behov den grønlandske lovgivning, således at den afspejler de gældende regler og krav på grænsekontrolområdet.	Udlændinge- og Integrationsministeriet

7.0 Del III

Bilag

Bilag 1: Oversigt over godkendte grænseovergangssteder i Danmark, Færøerne og Grønland

1. Havne – Danmark

Aggersund Kalkværks Udskebningsbro (Løgstør), Allinge Havn, Asnæs-, Avedøre-, Kyndby-, Masnedø-, Stignæsværkets Havne, Assens Havn, Augustenborg Havn, Bagenkop Havn, Bandholm Havn, Bogense Havn, Bønnerup Havn, Dansk Salt A/S' Anlægskaj (Mariager), Dragør Havn, Enstedværkets Havn (Aabenraa), Esbjerg Havn, Faaborg Havn, Fakse Ladeplads Fiskeri- og Lystbådehavn, Faxe Havn, Fredericia Havn, Frederikshavn Havn, Gedser Færgehavn, Grenaa Havn, Gråsten Havn, Gudhjem Havn, Gulfhavn (på Stignæs ved Skælskør), Haderslev Havn, Hals Havn, Hanstholm Havn, Hasle Havn, Helsingør Færgehavn, Helsingør Statshavn, Hirtshals Havn, H.J. Hansen Hadsund A/S' Havn, Hobro Havn, Holbæk Havn, Holstebro-Struer Havn, Horsens Havn, Hou Havn (Odder), Hundested Havn, Hvide Sande Havn, Kalundborg Havn, Kaløvig Bådehavn, Kerteminde Havn & Marina, Klintholm Havn, Kolby Kås Havn (Samsø), Kolding Havn, Kongsdal Havn, Korsør Havn, Københavns Havn, Køge Havn, Lemvig Havn, Lindø-Terminalen, Lyngs Odde Ammoniakhavn, Løgstør Havn, Marstal Havn, Middelfart Havn, Nakskov Havn, Nexø Havn, NKT Trådværket A/S' Havn (Middelfart), Nordjyllands-værkets Havn (Vendsyssel), Nyborg Fritids- og Lystbådehavn samt Fiskerihavn, Nyborg Havn A/S (Lindholm Havn og Avernakke Pier), Nykøbing Falster Havn, Nykøbing Mors Havn, Næstved Havn, Odense Havn, Odense Staalskibsværft A/S' Havn, Orehoved Havn, Randers Havn, Rudkøbing Havn, Rødby Færge- og Trafikhavn, Rødvig Havn, Rørmø Havn, Rønne Havn, Skagen Havn, Skive Havn, Skærbækværkets Havn, Spodsbjerg Fiskerihavn, Statoil Pieren (Kalundborg), Melbyvej 17 i Kalundborg, Stege Havn, Stevns Kridtbruds Udskebningspier, Stubbekøbing Havn, Studstrupværkets Havn (Skødstrup), Stålværkshavnen (Frederiksværk), Svaneke Havn, Svendborg Trafikhavn, Søby Havn, Sønderborg Havn, Sæby Havn, Tejn Havn, Thisted Havn, Thorsminde Havn, Thyborøn Havn, Vang Havn, Vejle Havn, Vordingborg Havn, Ærøskøbing Havn, Aabenraa Havn, Aalborg Havn A/S, Aalborg Portland A/S, Aarhus Havn, Aarø Havn, Aarøsund Havn.

2. Lufthavne – Danmark

Billund Lufthavn, Bornholms Lufthavn, Esbjerg Lufthavn, Grønholt Flyveplads, Hans Christian Andersen Airport (Odense), Herning Flyveplads, Koldingegnens Lufthavn (Vamdrup), Københavns Lufthavn i Kastrup, Københavns Lufthavn i Roskilde, Lemvig Lufthavn, Lolland-Falster Airport, Midtjyllands Lufthavn, Randers Flyveplads, Sindal Lufthavn, Skive Lufthavn, Stauning Lufthavn, Sydfyns Flyveplads, Sønderborg Lufthavn, Thisted Lufthavn, Vojens Lufthavn og Ærø Lufthavn, Aalborg Lufthavn, Aarhus Lufthavn, Aars Flyveplads (i Løgstør).

3. Havne – Færøerne

Fuglafjarðar Havn, Klaksvíkar Havn, Kollafjarðar Havn, Miovágas/Sandavágs Havn, Oyra Havn, Runavíkar Havn, Sørvágs Havn, Tórshavnar Havn, Tvøroyrar Havn, Vágs Havn, Vestmannahavnar Havn.

4. Lufthavne – Færøerne

Vágar Lufthavn

5. Havne – Grønland

Aasiaat (Egedesminde), Ilulissat (Jakobshavn), Ittoqqortoormiit (Scoresbysund), Kangerlussuaq (Søndre Strømfjord), Maniitsoq (Sukkertoppen), Nanortalik, Narsaq, Narsarsuaq, Nuuk (Godthåb), Paamiut (Frederikshåb), Qaanaaq (Thule), Qaqortoq (Julianehåb), Qasigiannnguit (Christianshåb), Qeqertarsuaq (Godhavn), Sisimiut (Holsteinsborg), Tasiilaq (tidl. Angmagssalik), Upernavik, Uummannaq (Umanak).

6. Lufthavne – Grønland

Aasiaat (Egedesminde), Ilulissat (Jakobshavn), Kangerlussuaq (Søndre Strømfjord), Kulusuk, Maniitsoq (Sukkertoppen), Narsarsuaq, Nerlerit Inaat, Nuuk (Godthåb), Paamiut, Pituffik (Thule Air Base), Qaanaaq (Thule), Sisimiut (Holsteinsborg), Upernavik, Uummannaq (Umanak).

7. Forsvarets etableringer – Grønland

Station Nord

Bilag 2: Kort over godkendte grænseovergangssteder i Danmark.

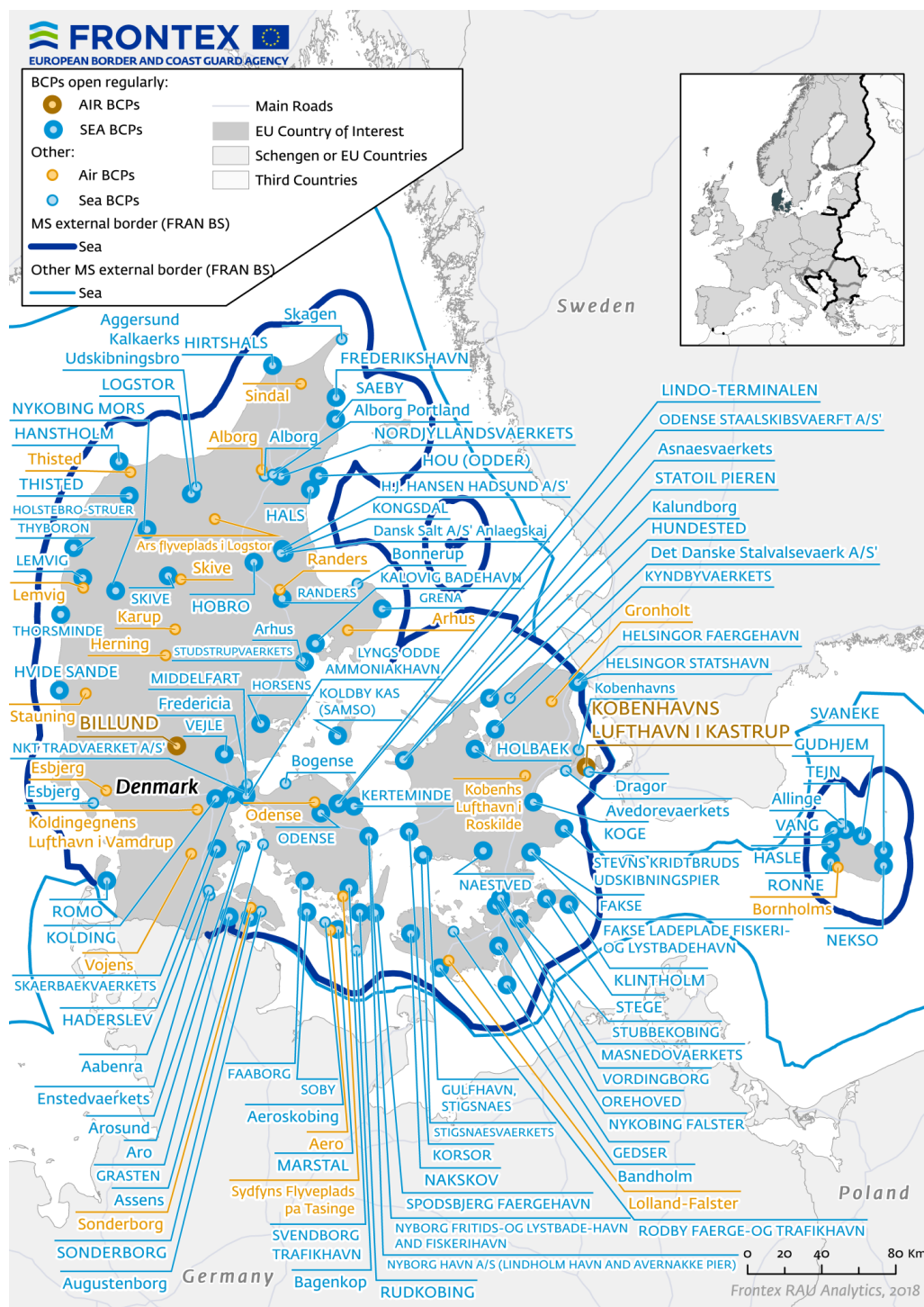

Foto: Frontex

Bilag 3: Regler, retningslinjer og aftaler med relevans for grænseforvaltningen

Integreret grænseforvaltning

- Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council: Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration: Annex - The main elements for developing the European Integrated Border Management Strategy
- Den tekniske og operationelle strategi for integreret europæisk grænseforvaltning som godkendt af Frontex's bestyrelse den 27. marts 2019.

Det EU-retlige grundlag

- Grænse- og kystvagtforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2016/1624 af 14. september 2016 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/399 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 863/2007 Rådets forordning (EF) nr. 2007/2004, og Rådets beslutning 2005/267/EF)
- Schengen-konventionen (Konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 mellem regeringerne for staterne i Den Økonomiske Union Benelux, Forbundsrepublikken Tyskland, og Den Franske Republik om gradvis ophævelse af kontrollen ved de indre grænser). *Gennemført i dansk ret ved lov nr. 418 af 10. juni 1997*
- Schengen-grænsekodeks (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 399/2016 om en EU-kodeks for personers grænsepassage). *Gennemført i dansk ret ved lov nr. 301 af 19. april 2006*
- Protokol nr. 22 tilknyttet Lissabon-traktaten om Danmarks stilling
- Visumforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) nr. 2018/1806 af 14. november 2018 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav)
- Visumkodeks (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 810/2009 af 13. juli 2009 om en fællesskabskodeks for visa). *Supplerende regler i dansk ret ved lov nr. 1511 af 27. december 2009*
- EU's Opholdsdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv nr. 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og

opholde sig frit på medlemsstaternes område). *Gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 318 af 27. marts 2019 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler*

- SEM-forordningen (Rådets Forordning (EU) Nr. 1053/2013 af 7. oktober 2013 om indførelse af en evaluerings- og overvågningsmekanisme til kontrol af anvendelsen af Schengen-reglerne og om ophævelse af Eksekutivkomitéens afgørelse af 16. september 1998 om nedsættelse af et stående udvalg for evaluering og anvendelse af Schengen-reglerne)
- Eurosur-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 1052/2013 af 22. oktober 2013 om oprettelse af det europæiske grænseovervågningssystem (Eurosur))
- Frontex's Sea Border Regulation (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 656/2014 af 15. maj 2014 om regler for overvågning af de ydre søgrænser inden for rammerne af det operative samarbejde, der samordnes af Det Europæiske Agentur for Forvaltning af det Operative Samarbejde ved EU- medlemsstaternes Ydre Grænser)
- Meldepligtsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2010/65/EU af 20. oktober 2010 om meldeformaliteter for skibe, der ankommer til eller afgår fra havne i medlemsstaterne, og om ophævelse af direktiv 2002/6/ EF)
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/1239 af 20. juni 2019 om oprettelse af et europæisk søfartsmiljø med ét kontaktpunkt og om ophævelse af direktiv 2010/65/EU¹⁴
- Rådets forordning (EU) Nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen (EUTK)
- Fonden for Intern Sikkerhed (ISF) (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 515/2014 af 16. april 2014 om oprettelse af et instrument for finansiel støtte til forvaltning af de ydre grænser og den fælles visumpolitik som en del af Fonden for Intern Sikkerhed og om ophævelse af beslutning nr. 574/2007/EF)
- Indrejse- og Udrejsesystemet (EES) (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/2225 af 30. november 2017 om ændring af forordning (EU) 2016/399, for så vidt angår brugen af ind- og udrejsesystemet)
- Indrejse- og Udrejsesystemet (EES) (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/2226 af 30. november 2017 om oprettelse af et ind- og udrejsesystem til registrering af ind- og udrejseoplysninger og oplysninger om nægtelse af indrejse

¹⁴ Efter artikel 25 i forordningen ophæves meldepligtsdirektivet fra den 15. august 2025, og at henvisninger til meldepligtsdirektivet gælder som henvisninger til forordningen.

vedrørende tredjelandstatsborgere, der passerer medlemsstaternes ydre grænser, om fastlæggelse af betingelserne for adgang til ind- og udrejsesystemet til retshåndhævelsesformål og om ændring af konventionen om gennemførelse af Schengenaf-talen og forordning (EF) nr. 767/2008 og (EU) nr. 1077/2011)

- EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1240 af 12. september 2018 om oprettelse af et europæisk system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399 (EU) 2016/1624 og (EU) 2017/2226)
- Schengeninformationssystemet (SIS) (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1860 af 28. november 2018 om brug af Schengeninformationssystemet i forbindelse med tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold)
- Schengeninformationssystemet (SIS) (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1861 af 28. november 2018 om oprettelse, drift og brug af Schengeninformationssystemet (SIS) på området ind- og udrejsekontrol, om ændring af konventionen om gennemførelse af Schengenaf-talen og om ændring og ophævelse af forordning (EF) nr. 1987/2006)
- Schengeninformationssystemet (SIS) (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1862 af 28. november 2018 om oprettelse, drift og brug af Schengeninformationssystemet (SIS) på området politisamarbejde og strafferetligt samarbejde, om ændring og ophævelse af Rådets afgørelse 2007/533/RIA og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1986/2006 og Kommissionens afgørelse 2010/261/EU)
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/818 af 20. maj 2019 om fastsættelse af en ramme for interoperabilitet mellem EU-informationssystemer vedrørende politisamarbejde og retligt samarbejde, asyl og migration og om ændring af forordning (EU) 2018/1726 (EU) 2018/1862 og (EU) 2019/816)
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/817 af 20. maj 2019 om fastsættelse af en ramme for interoperabilitet mellem EU-informationssystemer vedrørende grænser og visum og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 og (EU) 2018/1861, Rådets beslutning 2004/512/EF og Rådets afgørelse 2008/633/RIA)

EU-håndbøger

- Den praktiske vejledning for grænsevagter (Schengen-vejledningen)
- Visum-håndbogen
- Eurosur-håndbogen

- Sirene-manualen
- EU-Schengen Catalogue on External border control, return and readmission (Kommissionens dokument nr. 7864 af 16. marts 2009)
- Europæiske retningslinjer vedrørende bedste praksis for politi- og toldsamarbejdscentre

Nationale instrumenter

- Lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen
- Udlændingeloven (Lov om bekendtgørelse af udlændingeloven nr. 239 af 10. marts 2019)
- Udlændingebekendtgørelsen (Bekendtgørelse 587 af 07. maj 2019 om udlændinges adgang her til landet)
- Visumbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1683 af 17. december 2018 om udlændinges adgang her til landet på grundlag af visum)
- Pasloven (Lov om bekendtgørelse af lov om pas til danske statsborgere mv. nr. 76 af 19. januar 2017)
- Pasbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1337 af 28. november 2013 om pas m.v.)
- Bekendtgørelse om forsvarets varetagelse af politimæssige opgaver til søs (Bekendtgørelse nr. 178 af 10. marts 2008)
- Cirkulære nr. 70 af 10. august 2010 om visum ved grænsen til visumpligtige sømænd i transit
- Cirkulære nr. 71 af 10. august 2010 om visum ved grænsen til Danmark
- Cirkulæreskrivelse nr. 19 af 21. marts 2007 om politiets og Udlændingenservices behandling af sager om blindpassagerer
- Toldloven (Lov om bekendtgørelse af toldloven nr. 28 af 11. januar 2018)
- Bekendtgørelse om toldbehandling (Bekendtgørelse nr. 403 af 3. maj 2012)
- Lov om ændring af politiets virksomhed (Lov om bekendtgørelse af lov om politiets virksomhed nr. 956 af 20. august 2015)

- Grænseoverløberoverenskomsten (Bekendtgørelse nr. 37 af 27. august 1954 om en mellem Danmark og Folkerepublikken Tyskland afsluttet overenskomst om udbringelse af personer fra Danmark til Forbundsrepublikken Tyskland og fra Forbundsrepublikken Tyskland til Danmark)
- PNR-loven (Lov nr. 1706 af 27. december 2018 om indsamling, anvendelse og opbevaring af oplysninger om flypassagerer)

Øvrigt

- Udlændinge- og Integrationsministeriets oversigt over rejsedokumenter, visumforhold og grænseovergange
- Skatteforvaltningens juridiske vejledning (2019-1), afsnit om F.A om told
- Bekendtgørelse af aftale af 22. juni 2000 mellem Danmark og Sverige om grænsetoldsamarbejde vedrørende Øresundsforbindelsen

Samarbejdsaftaler mellem grænseforvaltningsmyndigheder

- Rammeaftale mellem Forsvarskommandoen og Rigspolitiet om vilkår for konkrete samarbejdsaftaler af 21. november 2013
 - Samarbejdsaftale mellem Forsvarskommandoen og Rigspolitiet om Forsvarets varetagelse af politimæssige opgaver til søs af 9. april 2014, opdateret 25. marts 2015
 - Samarbejdsaftale mellem Forsvarskommandoen og Rigspolitiet om ansvars- og myndighedsfordelingen i forhold til efterforskningsmæssig bistand inden for rammerne af havmiljøloven opdateret den 25. marts 2015
 - Samarbejdsaftale mellem Forsvarskommandoen og Rigspolitiet om Forsvarets deltagelse i Frontex-samarbejdet af 3. august 2015
- Samarbejdsaftale mellem styrelserne i Skatteforvaltningen, Rigsadvokaten og Rigspolitiet af 1. juli 2018

Nationale strategier, operationsplaner mv.

- Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Strategi 2019-2020
- Flerårsaftale: Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2016-2019
- Politiets Virksomhedsstrategi 2019

- Politiets mål- og resultatplan for 2019
- Politiets operative strategi for indsatsen i de danske grænseområder 2017 – 2020
- Politiets HR-strategi 2017 – 2020
- Action plans to remedy the deficiencies identified in the 2017 evaluation of Denmark on the application of the Schengen acquis (LIMITED)
- Action plans to follow up on recommended measures in relation to the annual Vulnerability Assessment of Denmark (RESTRICTED)

Bilag 4: Liste over tværgående myndighedsgrupper med særlig relevans for grænseforvaltningsområdet

- En permanent tværgående styregruppe med repræsentanter på strategisk ledelsesniveau fra Justitsministeriet, Forsvarsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Skatteministeriet, Rigspolitiet og Forsvarskommandoen, som har ansvaret for implementering af den integrerede grænseforvaltningsstrategi og det tværgående myndighedssamarbejde. Der er ligeledes nedsat en permanent projektgruppe med repræsentanter fra ovennævnte myndigheder, som har ansvaret for opfølgning på handleplanen, der implementerer strategiens strategiske mål.
- En tværministeriel arbejdsgruppe med repræsentanter fra Udlændinge- og Integrationsministeriet, Justitsministeriet, Rigspolitiet til operativ implementering af nye EU-initiativer på grænsekontrolområdet, herunder Ind- og Udrejssystemet (EES), Schengen-informationssystemet (SIS) og et EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS).
- Det Centrale Samarbejdsforum med repræsentanter fra Rigspolitiet og Skatteforvaltningen, der bl.a. skal fremme den tværfaglige opgaveløsning og ressourcetilførsel mellem myndighederne.
- En tværministeriel Task Force for udsendelsesområdet med deltagelse af Udlændinge- og Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Rigspolitiet, som har ansvaret for den overordnede strategilægning på udsendelsesområdet.

Bilag 5: Liste over tilbagetagelsesaftaler mellem Danmark og tredjelande, april 2019

Liste over tilbagetagelsesaftaler mellem Danmark og tredjelande. April 2019	
Tredjeland	Dansk aftale
Afghanistan	Ikrafttræden den 18. oktober 2004
Albanien	Ikrafttræden den 1. december 2008
Armenien	Ikrafttræden den 1. januar 2004
Bosnien-Herzegovina	Ikrafttræden den 1. december 2007
Bulgarien	Ikrafttræden den 1. januar 1998
Estland	Ikrafttræden den 1. maj 1993
Georgien	Endnu ikke trådt i kraft.
Irak	Ikrafttræden den 13. maj 2009
Letland	Ikrafttræden den 1. januar 1997
Kosovo	Ikrafttræden den 1. november 2010
Litauen	Ikrafttræden den 1. september 1992
Makedonien	Ikrafttræden den 8. oktober 2007
Moldova	Ikrafttræden den 1. september 2011
Montenegro	Ikrafttræden den 8. marts 2003
Nigeria	Generel aftale om samarbejde på migrations samarbejde.
Pakistan	Under forhandling
Rumænien	Ikrafttræden den 1. august 2000
Rusland	Ikrafttræden den 1. oktober 2009

Liste over tilbagetagelsesaftaler mellem Danmark og tredjelande. April 2019	
Schweiz	Ikrafttræden den 1. januar 2013
Serbien	Ikrafttræden den 8. marts 2003
Slovenien	Ikrafttræden den 1. september 1997
Sri Lanka	Ikrafttræden den 18. august 1998 – Ny aftale under udarbejdelse
Ukraine	Ikrafttræden den 1. marts 2009

